

BOEM@

LIVE LITERATURE

noiembrie 2011 (Anul III) Nr. 11 (33)

BOEMA

Live Literature

Noiembrie 2011 (Anul III) Nr. 11 (33) - 36 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

11 / 2011

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu
Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Constantin Vizonie, Cristina Roșu, Cristina Dobreanu
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai
Colaboratori:
Luca Cipolla - Milano
Maria Timuc - București
Melania Cuc - Bistrița
Tănase Carașca - Tulcea

DIN CUPRINS

Poezie: Dan Cheșcu (p.4), Ileana Lucia Floran (p.5), Liviu Baitel (p.22), Dorian Marcoci (p.23), Ion Tudor Mateescu (p.30)

Proză: Adrian Botez - Hristos și câinele (p.17) / Măgarul cosmopolit (p.18), Petre Rău - Limba lui Dionisie (p.24)

Cronică de carte: Menuț Maximilian - Poezia îmbrăcată în pardesiu(p.3) / Versuri ca un colind (p.3), Gheorghe A.Stroia - Lumină, culoare, sentiment, vibrație, sacrosanctul dor al rădăcinilor (p.8)

Eseu: Dan Ion Sanda - Scârba la care s-a ajuns față de ai tăi din țara ta (p.7), Ștefan Lucian Mureșanu - Sunt parte din lume și cuget... (p.33)

Cronică de cenaclu: Constantin Vizonie - Maria Ieva, între clasic și modern (p.6)

Eveniment: Tănase Carașca - Din nou la Tulcea... (p.20)

Interviu: Patricia Lidia - Dialog cu poeta Anne Marie Bejliu (p.12)

Meridiane: Luca Cipola - Milano, Italia (p.10)

Istorie: Ana Maria Cheșcu - Galații la începutul secolului al XIX-lea, în viziunea călătorului elvețian Carl Guebhart (1792-?) (p.31)

Anunț: Redacția - Festivalul Internațional de Poezie și Epigrame "Romeo și Julieta la Mizil", Mizil, 2011-2012 (p.34)

Cărți: Redacția - Cărți sosite la redacție (p.35)

Grafică:

Coperta I: Octavio Campo - *El viejo y el rio*

Coperta a IV-a: Shandong, China - *Immortal Bridge formation on Mt. Tai*

Interior: Carmen Racoviță

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Et. 3, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

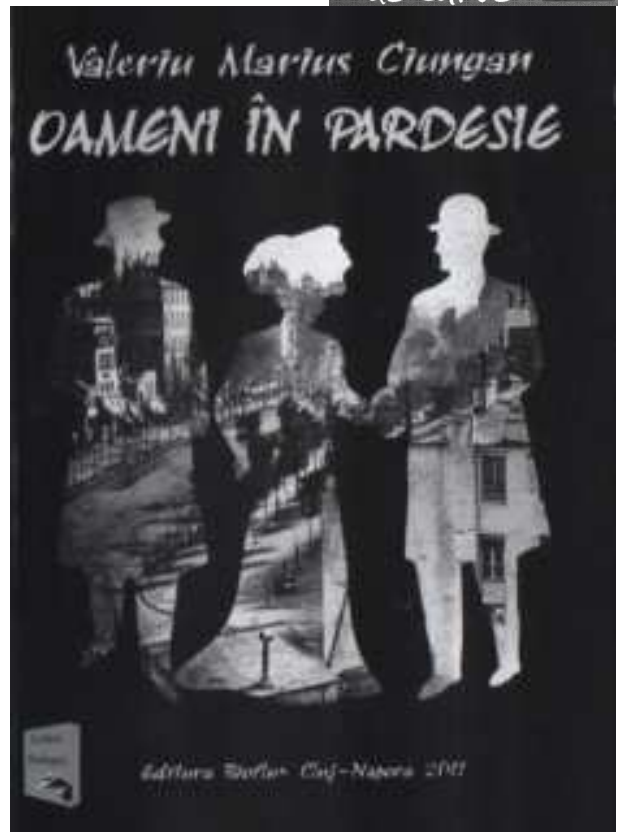
www.boema.inforapart.ro

Menuț MAXIMINIAN

Poezia îmbrăcată în pardesiu

Ajuns la al treilea volum, poetul Valeriu Marius Ciungan aduce, în cadrul Colecției „Scriitori medieșeni”, volumul „Oameni în pardesie”. Apărută în condiții grafice deosebite la Editura Bioflux Cluj-Napoca, cartea este un adevărat elogiu adus frumuseții umane, alfabetul poeziei dansând pe sârma vieții întru așteptarea nemuririi. Volumul cuprinde și câteva poezii din primele două cărți, „Poveste de toamnă” și „Haina de molton”, astfel încât capătă un caracter de antologie. După cum observă în Prefață prof. univ. dr. Gheorghe Manolache, tânărul autor reconstruiește ironic-parodic arsenalul poetic patronat de bunicul său, fost avangardist, Ben Corlaci, cel pe care bistrițenii l-au omagiat de curând într-un număr al „Mișcării Literare”. „Oameni în pardesie” se dorește a fi o carte a descoperirii sensurilor vieții, în care, prin ochii iubitei descoperim faptele citadine: „*treceau oameni în pardesie bej / iar eu mă uitam în ochii tăi / Doamne, cât ești de frumoasă*”. Fiecare detaliu care-l înconjoară pe poet devine esență de poezie. V-ați imaginat vreodată că-i poți dedica versuri măștii de chiuvetă? Ei bine, Valeriu Marius Ciungan descoperă și aici lucruri existențiale: „*din poziția pe care o câștigasem, cu timpul, în bucătărie / ni se deschidea o superbă panoramă spre chiuvetă*”. Ajungem în bucătăria de vară, unde sentimentele lirice se aprofundează: „*ea se lasă atinsă de muritori / doar cu versuri / și cu alte metaforice / demersuri*”. O poezie care sparge barierele canoanelor, iar scrisul devine zi și noapte sau oră de oră un refugiu întru descoperirea edenului.

În acest colț de lume își au cuibul și gândurile poetului, care surprinde iubita în ipostaze variate, inclusiv întorcerea de la piață poate fi considerată un act erotic: „*în mâna dreaptă aveai / gândind la cartea de căpătâi - și de bucate - plasa de spanac /... / în mâna stângă aveai / mires(m)e emotive întâi culese / de fetească*”. Micuța domnișoară îl transformă pe îndrăgostit într-un adevărat „tonomat” de declarații de dragoste: „*dă mâna, tu, micuță domnișoară / ce treci prin viața mea de seară doar și într-o doară /... / parfumul serii doar un dar, doar și într-o doară / se inserase-n viața unui pierde-vară*”. Ca de obicei, la astfel de trăiri părtașă este și natura creionată de Valeriu Marius într-un pastel: „*spune de iubești / frumos / frumoasa apă curgătoare / frumoasa piatră ce-o rostogolești*”. În această ecuație a iubirii nu putea lipsi rigurozitatea aritmeticii: „*bunăoară o iubire / cu o iubire / să dea același rezultat / ca unu ori unu / prin înmulțire*”. Alfabetul dansează: „*este a / prima vocală / ce-n clopotul albastru al dimineții / îmi reverbera*”. Ritmul muzical al versurilor surprinde la fel ca și colindele poetului ce se petrec sub cearșaful alb: „*când ruginitul scârțâit de arcuri repeta în putreda saltea / de sub cearșaful alb, imaculat, colinda sa / de sub cearșaful alb și nins cu fulgii albi de nea*”. Când sentimentele se precipită, timpul este închis în clepsidra de sare, iar razele soarelui sunt luate în mână spre a mângâia sufletul iubitei care, romantică, trece „*printre borcanele de castraveți*”. De altfel, roadele pământului sunt un adevărat punct de pornire al dragostei: „*mâncase-i ceapă cu o poftă reticentă / aluzii vagi îți inundau privirea nudă / arome dulci lăsați în urmă cu noblețe / mușcând sublim din ceapa albă, crudă*”.

Câți dintre noi ne-am fi imaginat că dragostea poate fi privită din atâtea unghiuri, „mergând spre Steaua Nordului”, dar și adulmecând „un val de oțet”. „*Să nu cazi în semnificația viselor*” ne îndeamnă poetul, însă el este primul care este prins în mrejele unui vis tulburător: „*ai apărut pentru o secundă / în straie de seară, cumplit de albe*”. Jocul culorilor este precum a fulgilor de nea „*fantastic / în traiectorii ciudate*”. Avem de-a face cu o poezie în care lumina descoperă gânduri-rânduri construite în prag de toamnă în casa sufletului: „*îmi lași tu, doamnă, / povestea de toamnă / toamnă, dulce doamnă / doamnă, dulce toamnă*”.

Versuri ca un colind

Cu o copertă sugestivă, care inserează o pictură a bistrițencei Virginia Brănescu, volumul „Zăpezile ard ca un colind”, semnat de Elis Râpeanu, este un gând prelung al frumuseții acestui anotimp. Versurile surprind prin construcția în două registre simbolice care sugerează sufletul atins de puterea naturii astfel încât atelierul de creație este inundat de starea creatoare de har. Prin această carte, Elis Râpeanu nu face altceva decât să redescopere tainele anotimpului alb în versuri, știut fiind faptul că magia poeziei nu va dispărea niciodată. Atunci când este învăluită în luminile curcubeului, poeta are propriul ritual: „*Doar glasul dinăuntru mi-l ascult / Aud cum sună în templu vânătoarea*”. Poezii de dragoste și de dor dedicate celor dragi, dar și marilor

(continuare în pag. 4)

personalități ale țării. Atunci când pe cărarea vieții pătrunde orizontul toamnei, „Slăbește din încheieturi secunda / Privește bolta cerului, mirată / Cum marea timpului răstoarnă unda”. Un timp care surprinde prin ancorarea între veacuri a miturilor străbune oglindite prin fiecare cuvânt al poetei: „Azi ninge-n crângul dintr-un gând blajin / O șoaptă de zăpadă-i pune salbă / Cu duminici muiate-n alb de crin / Copacii ard în vâlvătaie albă”.

Fiecare metaforă este bine integrată în poezie, astfel încât, cu sensibilitate și delicatete, poeta reușește să ne poarte pe drumul nemuririi, unde „Îmi port tăcută umbra spre izvoare / Vârtej de curcubeie în ceas târziu / Învăluie coline dulci și altare”. Prin poezie, esențele cuvintelor capătă altă formă, norii strânși deasupra sufletului risipindu-se: „Petalele norilor scurg spre câmpii”. Atunci când troienele zăpezilor „Se prind în joc la nunți de crizanteme”, iubirile capătă alt sens. Avem de-a face cu o poezie a vremurilor, în care fiecare parte are un rol important precum într-o casă a versurilor în care sufletul pune stăpânire. Atunci când „Sosește și iarna la capătul aleii”, viața se transformă în nemurire: „Ascultă-ți clipa cum foșnește / Și zorii cum se-nouarează / În suflet dorul cum șoptește / O rugăciune de amiază”. Poezia este născută în leagănul părinților, acolo unde dorurile prind putere: „Părinții m-au născut din lut / pe care au pus în zori sărut / M-au înfășat, mi-au dat veșmânt / Și peste lut au pus cuvânt”. Când speranțele aleargă re-născute, sufletele pe acordurile clopotelor de aramă se destăinuie zilei de mâine ca într-o doină a eternității: „Ascultă dacii din Columna / Cum sună veacul în țara lor / Se adună doinele pe strună / Cu foaie verde și cu dor”.

Zăpada, motivul principal al volumului, este ca o cruce dusă de poet, ca un har pe care divinitatea i l-a dat, ca un cântec prelung al sfințeniei cuvântului.

Dan CHEȘCU

Tată și fiu

Cum este să trăiești cu un cuțit în piept;
Va deveni vreodată rană, s-o simți
nevindecată?

Tată și fiu în tristul cimitir,
împart și-acuma fărâma existențială:

Mă îndoiesc că l-a uitat cândva,
nu cred că vrea și nici nu cred că poate,
stă cumișel copilul lui tata
ca-n vremile nefulgerate;

acolo-n piept e încă viu -
cu-ntreaga disperare

îl trage către viață tatăl său:
„hai hopa-sus, băiatul tatii!”

E suferința deplină și de neclintit
Alături este lumea mică,
Și Dumnezeu în colțul lui umbrat parcă
suspina...

Cum este să trăiești cu un cuțit în piept;
Va deveni vreodată rană, s-o simți
nevindecată?

Tată și fiu în tristul cimitir,
împart și-acuma fărâma existențială:

Confort

Munți de cremene zdrențuiesc orizontul...
îmi caut inima printre nori,
priveghez somnul sfioaselor ierburi,
Nu caut adevărul,
pentru că acesta odată descoperit,
se devorează pe sine însuși,
lăsându-mă într-o tulburată nimicnicie și
umilință:

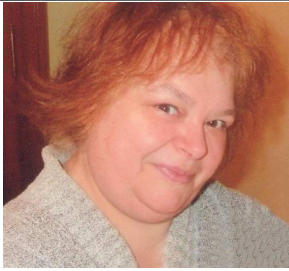
înconvoiez o spinare,
pe care să pot sta...

Tu ești potirul iubirii mele,
ce matcă, căutând
își află liniștea
în mod neașteptat:

o, între noi, o mie de fire scăldate-n lumină
se-ntind
făcându-ne Unul:
cine-ar putea desface această legătură
făcută din bucurie și dragoste?

împlinirile tale,
ca și nenorocirile
rătăcesc în sufletul meu
-straniu-devin ale mele
mă îmbogățesc și mă devastează:

iubesc farmecu-ți nespun
și tinerețea avântată
și pentru că ești fiica mea -
minunată prelungire și împlinire -
îi mulțumesc lui Dumnezeu,
că m-a făcut Nepieritor.

Ileana Lucia FLORAN

Alegere

Trăim puțin, lacom și violent,
Suntem sculptați numai din ignoranță,
Mai ridicăm aiurea-un monument,
Ne mai purtăm cu tristă importanță,

Dar suntem muritori făcuți din lut,
Nimic nu ne-apartține-n mod real,
Doar sufletul ni-e dat cu împrumut,
Să ne transfere-n absolut sau în fatal.

Cireșa de pe tort

sub masca glumei inocente,
mă umiliți
în propria mea lume
și vă distrați
privindu-mi ochii umezi
(de râs și plâns deopotrivă);

de fapt,
vă plâng pe voi:
bufoni lipsiți de suflet,
a căror răutate
mă scârbește,
căci punctul vostru de vedere
vă limitează universul
la vorbe și mândrii deșarte...

iar eu, care nu ripostez
(nu meritați)
par - conștientizez cu nepăsare -
o victimă perfectă...
sunteți siguri?

Eșec

Viața mea nu-nseamnă mai nimic;
Nici nu am consistență, doar contururi.
Mă simt obiect, sunt propriu-mi inamic
Și nu pot să mă scutur de cusururi.

Pe ce drum am pornit? Spre ce mă-ndrept?
Câte obstacole mai pot s-apară?
Am obosit să sufăr pe nedrept
Și orice bucurie să mă doară.

Aș vrea să-nvăț să supraviețuiesc,
Să trec nepăsătoare peste nu-uri,
Să mă complac în stilul omenesc,
De-a transforma eșecul în atu-uri.

Al nouălea cer

Vino,
să privim împreună
al nouălea cer
ridat de liniile aeriene...
luminițele care pâlpâie
tulburând somnul
stelelor bătrâne
și nepăsătoare...

Vino!
și nu uita
să închizi ușa în urma ta
ca nu cumva boarea nopții
să pătrundă
printre gândurile mele secrete,
pe care le-am lăsat
în sertarul de sus al bibliotecii,
printre fotografiile,
poezii și crochiuri...

iar ele,
sub mantia nopții
să-și încerce periculos
norocul în lume,
printre stelele
căzătoare de-acum,
ucise de îndelunga frustrare;

și încă ceva...
adu cu tine
un strop de iubire;
ultima dată
mi-ai spus că mai ai
pusă deoparte...
pentru situații neprevăzute.

Cred
că tocmai am alunecat
într-o asemenea situație...
poți crede?

Aripa amintirii

am simțit atingerea amintirilor
pierdute-ntr-un sertar
nedeschis de mulți ani
de când
reamenajându-mi gândurile
am așezat în dreptul lui
masa uitării în așa fel
încât să nu mai am acces
decât
după ce reușesc să-mi preschimb
lacrimile
înroșite de sângele amurgului
pe care
vrând să-l folosesc
pentru a găsi un antidot
l-am lăsat să curgă
în eprubeta timpului.

Constantin VIZONIE

Maria Ieva – între clasic și modern

Activitatea bogată a cenaclului literar online "Noduri și Semne" impune o aplecare atentă și o triere a scrierilor de valoare. Așa s-a născut ideea de a promova reale talente. Înscrișă de aproape un an la cenaclu, **Maria Ieva** are deja o activitate prolifică. Cu peste două sute de texte, majoritatea excelente pentru consumatorii de poezie, a reușit să impună admirație și respect printre membrii cenaclului.

Discretă, muncitoare, misterioasă, și-a văzut de treabă, dând naștere la mici capodopere lirice. Până acum nu a publicat, deși i-au apărut câteva poezii în revista Boema.

Așadar, vă invit să o descoperiți.

La prima vedere e o făuritoare de vers clasic, care impune un ritm de o muzicalitate ispititoare, plăcută. Versul ei curge uimitor de frumos și lejer, poeta stăpânind aproape de perfecțiune tehnica de compunere. Cititorul pășește timid, într-o lume mirifică, de basm, ca apoi să iasă puternic impresionat. Imaginile vizuale se perindă prin fața ochilor, asemeni unui film idilic. Nu-ți dai seama că se termină și revii pentru a trăi clipele de bucurie și desfătare. Poeta ne răsfăță dulce, ne îmbăiază și ne înfășoară-n dor, uneori siropos (dar așa-i dragostea!), făcându-ne să-i iubim gândurile și versul.

Știe să surprindă momentele pline de romantism, tandrețe, dar și de tristețe, să le transmită cu multă sensibilitate. Îmbină frumusețea cu gingășia și candoarea, pe care le îmbracă în talent. Versurile sale parcă izvorăsc dintr-o dimensiune astrală, adăpându-se dintr-un izvor nesecat de inspirație.

Poeta Maria Ieva are o viziune artistică luminoasă asupra poeziei. Este o cântăreață minunată a dorului, a iubirii, a suferinței. Tema predominantă a poeziei, pe care ne-o propune cu atâta generozitate, este dragostea. Aceasta fie că vine din stele, fie din adâncul inimii, este fierbinte, plină de împărtășire, este o chemare la împlinirea sufletului.

Poeziile sale abundă în general în figuri de stil bine alese, cu multe motive: acvatice (ploaia, lacrima), motive astrale (stele, cerul, norii), motive terestre (florile etc.), motive cromatice (verde, roșu, albastru etc.). Dragostea este aspirația spre ideal, într-o lume care ar fi moartă fără acest sentiment. Gândurile ei plutesc printre metafore, comparații, epitete. Concepția asupra poeziei este influențată de versul romantic eminescian.

În poezia "Zâmbetul ochilor", prin ochii sufletului de poet natura devine și mai frumoasă, mai sensibilă, mai romantică, mai misterioasă. Fermecată de trăirea, de puritatea naturii, ea ne împărtășește teama de a nu spulbera acest miraj, fie și prin aprinderea unui gând. Personificarea florilor și a vântului dau o aură de poveste: "*Pe pajiște florile umbra-și privesc / O boare umilă sărută țărâna / Cu gândul mi-e teamă că visul strivesc / Când timpul cuprinde ecoul cu mâna*".

"Fecioara din umbre" ne propune ca temă puritatea, candoarea, inocența. Jocul de lumini creat de alternanța zi-noapte încântă. Motivele de culoare abundă. Printre atâtea semne, albul pur se descoperă greu. La acest joc participă atât elementele astrale, cât și cele terestre, puritatea fiind produsul întregului univers: "*Luceferi coboară să-i mângâie chipul / Fecioarei născute din umbre de dor / Și-nvață iubirea să-nlănțuie visul / Când zboară pe-o aripă prinsă de-un nor*".

"O rază de lumină" ne dezvăluie un romantism aproape sălbatic, pur, în prima strofă (elemente ca spini, măcăci, rătăcirea sufletului în căutarea iubirii): "*Desculți prin spini și măcăcini / O zi pierdurăm visul*" apoi versurile devin elegante, dansante: "*Am învățat pasul de vals / Uitând ce-nseamnă zborul*". Poezia crește în intensitate, versurile devin tot mai tânguitoare, mai puternice în chemarea iubitului: "*Ne cheamă visul înapoi / Vreau să-l împart cu tine. / Să-ntindem mâna mai apoi / Spre alte zări divine*". Raza de lumină din ochii iubitului răsare ca o speranță în regăsirea iubirii rătăcite: "*Născută-n ochii tăi divini / O rază de lumină...*".

Printre multe versuri, Maria Ieva ne întâmpină cu "O floare" delicată, ca sufletul său frumos și sensibil. Această floare răsare în noaptea speranței, adusă de un puternic dor, izvorât din inimă: "*Cu razele-i ispititoare / De un albastru-argintiu / Răsare-n inimă o floare / Și un cuvânt ce nu îl știu*". Dorul se îmbracă în cuvinte frumoase, pentru a fi înnăbușit, pentru a nu-i mai simți durerea: "*Iubitul meu, azi dorul doare...*". Frământarea, neliniștea, sunt lucruri pe care sufletul singur le dezvăluie, aproape plângând.

În "Iz de romaniță", poeta ni se destăinuie cu preaplina sentimentelor nobile ce o animă: "*În răsăritul serii / Ți las iubirea mea / Mă plec la umbra zării / Să-ți fiu azur pe-o stea*".

Devenită "un trubadur", își cântă cu glas măiastru versurile născute din vise: "*Un trubadur născut din vise / Trei aripi albe de cocor (a patra e frântă de dor, probabil, n.a.) / Zvâcnesc cuvintele nescrise / Și-au ruginit de-atâta dor*".

În "Taina tăcerii", ea "tace", lăsând doar cuvintele să vorbească. Într-un tablou împietrit pulsează un strop de viață, într-un suflet răcit, mai dăinuie un pic din căldura iubirii. În agonia toamnei se aud ultimele zvâcniri. Peste toate acestea se așterne încet tăcerea, ca o taină: "*Când dimineața mă-nvață taina tăcerii / Privesc răsăritul sub nori liniștiți*".

(continuare în pag. 7)

În "Ochii toamnei", măiastra versificatoare se joacă din plin cu elementele naturii, pe care le personifică într-un joc minunat. Sentimentele capătă și calități umane, devenind parcă ființe aparte. Toamna are ochi frumoși, prin care se văd cum râd cocorii și codrii care cântă. Noaptea își face pat de frunze etc.: "*În ochii toamnei râd cocorii / În bucuria de a fi / Sub bruma albă cântă codrii / Ecoul toamnelor târzi*".

"Rămâi cu mine" este un puternic îndemn la iubire, pe care ni-l face într-o noapte fără timp (suspendată-n veșnicie). Cu "Arcușul viorii" ne cântă versuri pline de tristețe pentru a alunga melancolia apăsătoare: "*În sânul aporii / Gândul s-așază / Arcușul viorii / Iar lacrimiază*". Poezia aparent simplă, e plină de mișcare. Poeta apelează la verbe de acțiune, potrivite cu starea psihică a momentului, unele peste cota tristeții (urlă, nechează). Dintr-un fapt banal (ploaia), care se întâmplă pe pământ, reușește să transmită în forță sentimente puternice. Construiește cu migală în ritmul dorit, cu încrucișarea rimei, pentru a da versul potrivit. Astfel, arcușul viorii, deși trist, atinge cu delicatețe coarda sensibilă a sufletului.

Fără îndoială, Maria leva scrie din talent, dar și din multă pasiune și iubire față de poezie. O face cu multă sinceritate și încredere față de propria persoană, dânduindu-se propriilor trăiri.

Cu "Ursitoarele" ne spune o poveste frumoasă despre destinul celui cu care s-a intersectat: "*Trei ursitoare te-au ursit / Cândva, demult, în miez de noapte / Destinul ți-au pecetluit / Și versul ți l-au dat nemoarte*". Iar versul său profund, mișcător, răscolește.

În "Hologramă" dorește să se definească, să descopere și să exploreze universul misterios. Mai departe descoperim în "Cât de frumoasă ești, iubire", un glas suav de garofiță: "*Ești visul veșnic împlinit / Și drumul către nemurire / Iar zborul tău e nesfârșit... / Cât de frumoasă ești, iubire!*"

"Între ieri și mâine" ne mărturisește filozofia clipei de viață, ideea că timpul se scurge cât ai clipi: "*O clipă rămâne / Am fost și voi fi / Între ieri și mâine / Ce-am fost într-o zi*".

Aprinde "Steaua polară" pentru a ne purta pe aripi de vis, asemeni lui Eminescu: "*Când două inimi s-au unit / În glasul ploilor de vară / Iubirile s-au regăsit / Privind mereu steaua polară*". De altfel, se simte datarea să-i închine Luceafărului românesc versuri pline de laudă și admirație.

Lista creațiilor lirice ale Mariei leva este lungă și extrem de plăcută. Cititorului nu-i rămâne decât să le descopere într-o bună zi, într-unul sau două volume, ce vor adăuga valoare poeziei românești. Sper ca într-un timp scurt, acest real talent, să ajungă să fie cunoscut și să-i fie recunoscut locul printre poeții români consacrați și de clasă.

Adresa canaclului literar online "Noduri și Semne":
www.cenaclu.inforapart.ro

Dan Ion SANDA

Scârba la care s-a ajuns față de ai tăi din țara ta

Acum orice individ are dreptul la opțiune personală, să călătorească oriunde, fără pic de control, indiferent cât de suspect este mediul social din care provine. Dacă zbori de pe "Băneasa", de privești prea fix în jur se întâmplă să se uite la tine cu ochii mijii oblic, fiindcă nu ești de al lor.

Ies fluviu din țară cei cu purtări bune, însă și mulți derbedei din lumea abjectă a celor care vând femeii și au rude-n pușcărie, și se împrăștie pe întinderile continentului, amestecându-se și trecând neobservați în viermuiala colorată a orașelor occidentale, amușinând milioanele de portofele. Nu se duc cu intenția să se adapteze acelei societăți de o formă nouă, deși ar fi posibil să se scurtcircuiteze procesul de civilizare de acolo, dacă procentul de "intruși" ar fi mic, ci se duc în cârd, sau individual și se adună acolo cârdul, și își formează enclave. Se duc clar să țepuiască cu alba neagra, să devalizeze conturi și să spargă bancomate, sau să profite de credulitatea oamenilor, să le smulgă bunăvoința la cerșit sau, în cel mai bun caz, să facă treburile murdare și umiltoare, apoi să vină pe acasă la volanul vreunei mașini de o mie de euro, să se fâlească cu ea la prostimea din sânul căreia provin. Vezi consoartele culegătorilor sau ale celor ce umblă cu tractorașul să îngrijească de grădini prin UE, ele însele, servante în casă, cum, venite în vacanță în/la țară, cât de mult se fandosesc, și cum își dichisesc fetițele cu vreo rochiță căpătată de la "doamna lor", sau cumpărată de pe acolo. Vezi, și poate fi surprinzător și cum afirmă ele afectat, cu vocea pițigăiată și schimbând bizar accentul și topica cuvintelor, ca în doinele populare. Vai, vorbesc deja stricat limba română, și proștii din România nu pricep cum e cu străinătatea asta: "e greu de esplicat", e "socetate al-fell...", sau prin oraș, vezi pe la apertivării tip fast-food, băieți strong cu tatuaje pe bicepsii cum zic ei, în inerția obișnuinței, tot străinește: "doi menu mici, rog!..."

Când unii dintre cei duși pe acolo, proveniți din fundături de sate, ce nu aveau acasă de niciunele, trăind într-o sărăcie vitregă, și în lipsă totală de igienă și bând apă oligotrofă, sunt întrebați la întoarcere și afirmă chiar și în fața camerelor de luat vederi că "oricât de rău ar fi acolo tot e mai bine decât în România" e mai scuzabil, fiindcă zici că de fapt ispășesc neșansa de a fi căpătat alt orizont.

Dar mai sunt indivizii de proastă speță, obișnuți să nu aibă serviciu, ce au în obicei să umble cu mâna înarmată, să poarte șiș cu plăsele, box cu

(continuare în pag. 9)

Gheorghe A. STROIA

**Lumină, culoare, sentiment, vibrație,
sacrosanctul dor al rădăcinilor**

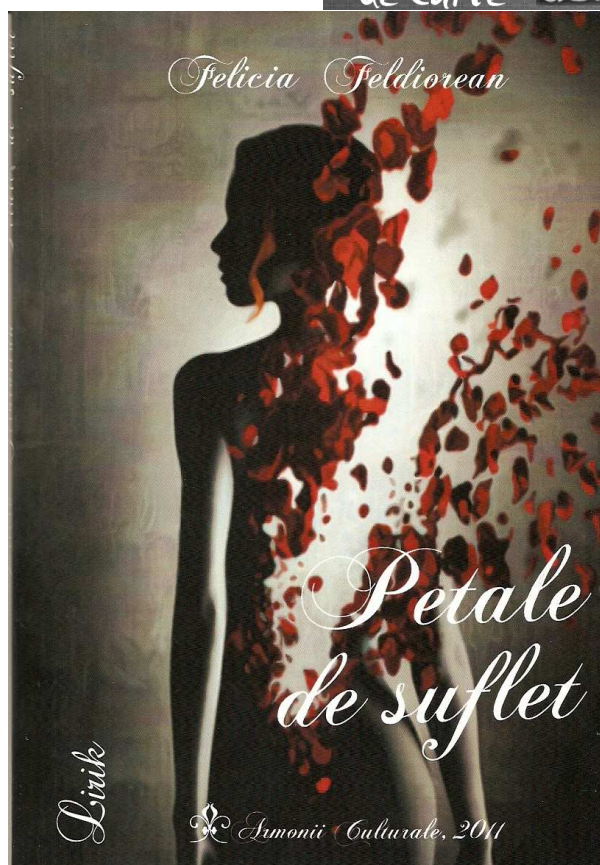
Felicia Feldiorean – „Petale de suflet” (Armonii
Culturale, Adjud, 2011)

Tulburați adesea de cotidienele lipsuri ori de problemele pe care le au de surmontat, oamenii nu-și mai găsesc timp, pentru a realiza că sunt ființe superioare, dotate cu inteligență, suflet, memorie, sensibilitate. Nici nu e de mirat, în astfel de crunte timpuri, când pentru realizarea ori împlinirea unui vis, oamenii se strămută pe alte meleaguri, cu speranța acerbă de a le fi mai bine, cu speranța găsirii rostului firesc și a echilibrului.

O astfel de poveste are și Felicia Feldiorean, plecată din România și stabilită, de ceva vreme, în Germania, o țară cu norme și canoane sociale, etice, politice, democratice – foarte stricte. Plecată spre împlinirea aceluiași vis - o viață mai bună - Felicia Feldiorean a realizat că este, de fapt, prizoniera propriului său ideal, încarcerată de propriile sale aspirații. Prinsă între două lumi - cea sperată și cea aflată – își percepe visul ca fiind irealizabil. Mai ales, într-o lume în care nu-și poate afla locul, o lume rece și implacabilă, ce n-o reprezintă. Într-o lume în care – probabil – resimte mai acut ca niciodată, dorul de cei dragi, dorul de țară, prin fiecare vibrație, prin fiecare emulație născută din sacralitatea plaiurilor natale.

Poezia Feliciei Feldiorean este născută tocmai din această aprigă dorință de echilibru, de liniște, de rostuire prin creație. Două sunt temele esențiale, pe care poeta le abordează în versurile sale: absența persoanei iubite (iubirea neîmpărtășită) și dorul de țară (ca manifest, ca stare de revoltă). Există ideea, împărtășită de altfel de critica literară, că o poezie care nu transmite o minimă doză de militantism, poate fi considerată fără importanță de către lectorul modern. Deliberat, poate, o astfel de stare de revoltă, implicând militantismul pus în slujba revigorării umanului, are și lirica Feliciei Feldiorean.

Izvoare limpezi, filtrate prin amplele vitralii ale ogivelor sufletului, versurile prezentului volum au „ceva” din crâmpiele întinse, scaldate de necunoscut ale Onirului și, în același timp, „ceva” din cețurile gri ale Stixului, trădând neliniște și pasiune, frământare și dor – amplificate până la durere. Reconstituind tablouri existențiale, unele „rezumând” experiențe cotidiene, poeziile „Petalelor de suflet”, pe lângă stilul concis și melodicitatea dată de versul calin, în tempo clasic, cu rimă aproape perfectă, au câte o referință temporală, creând impresia de jurnal intim. Cu siguranță un jurnal, nu atât în sens strict, cât un jurnal ce poate fi al fiecăruia și ale cărui pagini pot fi recunoscute de cititor ca fiind ale sufletului său. Adnotările referențiale au rostul de a crea certitudini asupra spațiului ori timpului și, mai mult, asupra stării „traversate” în momentul respectiv. Multe dintre ele au o notă de confesiune, pe un ton de melancolie, vădit marcată de importanța

momentului la care se referă. Lucru întâlnit - de altfel - în referințele spațio-temporale ale artei haikuului din Extremul Orient.

Cu alte cuvinte, Felicia Feldiorean, știe să dea - celui care-i savurează poezia - motive de reală dependență, să aducă orizontul său mai aproape de sufletul lectorului, să convertească dorurile sale în momente de trăire cvasi-euharistice - în genere. Așa după cum se poate constata, în poezia sa există - mai mult decât evident - un dor mortificator, dar și un respect deosebit pentru rădăcinile profund românești. Experiențele, pe care Felicia Feldiorean le trăiește și le împărtășește cu generozitate, sunt de tip osmotic, sfera cognoscibilului se întrepătrunde cu persuasiune cu cea a imaginarului, creând adevărate efervescențe, prin care spiritul este obligat să se elibereze.

Departate de a se dori perfectă, arta scrierilor Feliciei poate fi considerată inovatoare, sinergică, profund umană, emanând o lumină specială, disipată în...petale de suflet. Pentru a descoperi pas cu pas lumina versurilor, simplitatea și efervescența mesajului, limbajul elevat și ales cu foarte mare precauție, ideile exprimate - înregimentate într-un univers dilematic existențial, este obligatoriu ca plăcerea lecturii să fie lăsată cititorului. Iată, spre exemplificare, câteva dintre trăirile inspirat redade prin versurile prezentului volum: „Pe buze am rouă, deși mor cuvinte/ Deși toate florile s-au sinucis” (**Crez**); „Să plutim prin ploaia care ne-a unit/ Într-o existență plină de iubiri/ Și să ne întoarcem de la infinit/ Cu senin în suflet și flori în priviri.” (**Prin ploaia de flori**); „Visează-mă

(continuare în pag. 9)

în iarna cea mai grea/ În cea mai îndepărtată parte a lumii/ Și crede-mă, voi zâmbi puțin.../ Apoi voi pleca.../ Cu părul plin de neaua visurilor tale.” (**Visează-mă iarna**); „E-atâta anotimp și suferință,/ E-atâta fericire în cuvânt/ E-atâta lacrimă în neființă/ Că ne ajunge până în mormânt.” (**Anotimp**); „Învingem moartea numai cu iubire,/ Trăim puțină vreme prea intens,/ Ne pierdem rația de fericire,/ Pierzându-ne în noi și-n Univers.” (**Să-mi vii**).

În poezia Feliciei Feldiorean ninge. Ninge cu petale de suflet, ninge cu zăpezi imaculate, strivite de căderile implacabile ale infinitelor coloane ce străjuiesc orizontul. Ninge cu flori, ale căror corole sfârșesc împrăștiate în ploii atemporale, reconstituind geneza ori prefigurând sfârșitul. De sus, de la înălțimea unui suflet, se intuiește coborârea cerurilor, aducând peste suflarea deja amărâță, mișcările aripilor serafimice, precum fluturii evadați din nimfe. De peste vârful brazilor codrilor seculari, adie parfumul de ancestrală cetină, concentrată într-un anotimp al regăsirii. Al reîntâlnirii cu sinele tulburat de viscozele existențiale, de furtunile și dilemele cotidiene. Pe cărarea însângerată de dorințe a Lunii, coboară lin, precum un alizeu rănit din dragoste, o ploaie de petale...de suflet.

Se poate spune despre lirica Feliciei Feldiorean că este un melanj de ritmuri, stiluri și sonorități alternante, toate (re)constituind sonoritatea veșmântului de mătase al Poeziei, sărutate de dorul abisal al Cosmosului. Împrumutând – uneori – rezonanțe ale clasicismului francez, ea capătă – alteori - rezonanțe pseudo-simboliste ori cvasi-romantice. Prin accentele erosului său melodramatic, fără urmă de trivialitate, prin multitudinea de motive abordate, se poate spune că „Petale de suflet” expune o poezie barocă, romantic motivată prin inspirație și sentiment. Uneori, izvorăște din sufletul poetei o lirică dulce, care cântă pământul, venerează țărâna română, cum în „răzmerițele” operei lui O. Goga sau în „nunțile” lui G. Coșbuc. Deși în tempo clasic, ea este – totuși – de factură modernă. O simfonie închinată omului – în general. O muzică suavă, ce constituie fundalul șoptit-sonor al unei ingenuie piese de teatru, în trei acte: **iubirea, dorul**, peste care se suprapune **starea de revoltă**.

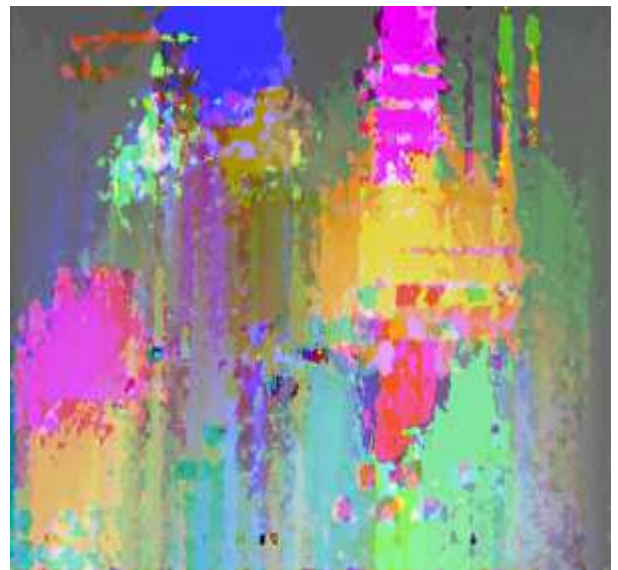
Și, uneori, se poate constata o febrilă asemănare cu lirica poemelor lui Adrian Păunescu, recitate în ședințele cenaclului Flacăra (**Deznodământ**), evidentă, mai ales, prin dragostea și dorul nestăvilat pentru rădăcinile sale profund românești. Uimire, amestecată cu rugă, spre propășirea adevăratelor valori ale spiritului românesc: lupta, onestitatea, generozitatea și arhicunoscuta sa ospitalitate. Dovezi existențiale ale capacității de supraviețuire a omului modern, printre nenumăratele capcane ale propriului său timp. Un timp din care va ninge – cu siguranță – dacă nu cu flori, măcar cu zâmbete de firească acceptare. O carte scrisă este – de fapt - parte a unui sfârșit discret, în care artistul află scânteia declanșatoare a unui nou început. O scânteie ce are forța de a motiva devenirea, după principiul enunțat de Charles Dubois: „**Să fii capabil în orice moment să sacrifici tot ce ai, pentru ce ai putea să devii**”.

(urmare din pag. 7)

ținte, nuceac, băte, și pistoale cu glonț de plumb, și spreiuri, care ne umilesc nația peste tot în lume de să ne crape obrazul de purtările lor urâte. Ca și problemă de aspect, când îi vezi cum rânjesc spunând relaxați, de asemenea, tot în fața camerelor că se ocupă pe acolo cu ce au învățat de mici copii, adică furăciuni, te apucă o scârbă crâncenă, căci ne acoperă țara de o rușine nimicoitoare. Când îi vezi live, de-aproape, încât să le distingi puchii, când le vezi nările umflate și privirea ageră, făcuți parcă pentru luptă, îți îngheață mătreața-n freză de frică și, deși ți se strâmbă gura de ură și te sufocă indignarea, și ți-ar da inima brânci să le pui genunchiul pe gât și să le tai capul cu pânza de bomfaier, totuși nu mai sufli decât să pompezi în plămâni un minim de aer, nicidecum să se formeze cumva vreun curent fonator.

Și când vezi că autoritățile, din grija lor pentru țară, lasă să fie reprezentate de inși fuduli, gătiți prună, cu țoale de firmă, ca să facă impresie, ce la orice interpelare vomită la clipă răspunsuri elaborate, parcă ticluite dinainte, fiind în stare să dea la întors pe oricine, dar în fapt stau cu mâinile în-cur-cișate... căci totul rămâne doar la nivel de vorbe sforăitoare, îți vine să-ți vinzi sufletul satanei, ca să-ți multiplice forța fizică și să te facă Alien, sau vreun predator cu tastatură încorporată în braț, vreo gotzilă sau King Kong cu nasul întors în interior, sau altă pocitanie enormă, ceva acolo... sau măcar un ninja d-ăla cu făptura cilibie ca a Elenei Udrea, și încălțat cu târlci, care merge pâș-pâș ca balerina, dar taie cu iataganul musca din zbor, și sare ca lăcusta, cum sunt cei din grupările secrete japoneze, și să te duci, frate, să iei urma acestor lichele ce se bagă la mârșăvii peste tot în lume și să le tai beregata la toți pe rând.

desen de Carmen Racoviță

Luca CIPOLLA

- Italia -

Luca Cipolla are 36 ani și locuiește la Cesano Boscone - Milano. Scrie versuri din adolescență și din anul 2003 studiază limba română. În afară de "Boema" a mai publicat în alte reviste literare românești. Este și un cunoscut traducător.

Oggi non importa se il freddo entra nelle ossa
perché chi è solo
non conosce il mal d'Africa;
non importa se sei lontana
perché i pesci danzano sempre al ritmo
d'onde funeste
nel mar della mattana
come il sangue del mio cuore in tempesta;
ma gitana l'allegria sa di notti ingenue
e sconosciute
dal sapore incerto
di polvere sollevata
da sirte straniera.

Qualcuno parlò al suo ego
ed io immaturo,
le prugne sulla strada per Battonya,
prodromo di un sogno impari,
brama e rimpianto,
piangeva alla mensa del ricordo
quel bimbo senza meta,
un dittatore muto,
trame colorite che si dipanano
al soffio della steppa.

Legifera il Nilo
e la mia mente beve l'ultimo sorso...
Iside m'insegnò la vita e la passione
ed il mio cuore sanguinò
oltre la riva,
quale tenacia
e quell'acacia mai si fecondò...
il mio cuore oltre la riva,
estraneo a se stesso
e degli avi verbo...
lasciate che risuoni come timpano
nella notte,
solingo
nella danza di Venere,
altera dell'universo schivo.

Azi n-are importanță dacă frigul intră în oase
pentru că, cine e singur,
nu cunoaște durerea de Africa;
n-are importanță dacă ești departe
pentru că peștii dansează întruna la ritmul
valurilor funeste
în marea smintelii
ca sângele inimii mele în vijelie;
dar țigăneasca bucurie știe de nopțile ingenue
și necunoscute
la savoarea incertă
a pulberii ridicate
din sirta străină.

Cineva vorbește egoului său
și eu imatur,
prunele pe drumul spre Battonya,
prodromul unui vis inegal,
râvnă și dor,
plângea la masa amintirii
copilul acela fără țel,
un dictator mut,
parcele colorate care se deapănă
la suflul stepei.

Legiferează Nilul
și mintea mea bea ultima sorbitură...
Isis îmi preda viața și pasiunea
și inima mea sângera
dincolo de mal,
câtă tenacitate
și salcâmul acela niciodată nu se fecunda...
inima mea dincolo de mal,
străină de ea însăși
și strămoșilor cuvântul...
lăsați-o să răsune ca timpan
în noapte,
solitară
în dansul Luceafărului,
mândrul sfios al universului.

Tutto sommato
un bene.
Ricordi quei momenti,
le nostre mani,
un afflato di
petali di rose;
tutto sommato,
quella sera così lieta
un bene,
che anche Copou era in festa;
le luminarie per noi deste
e il distante così vicino,
i paracarri
singole presenze;
un istante e l'Horsky s'affacciava
dalla sua atmosfera cupa
e noi
come dipinti da sconosciuta mano.

Il mio amore per te
una canna al sole,
nuovo vigore,
si nutre di memorie
e pulsa di riverbero
in acqua di torrente,
l'inganno che da tempo
uno zèfiro scuote quieto
dall'onda,
d'astuto persico...

Non resta che guardare il deserto,
parlare al silenzio,
ascoltare la mia eco,
è così decadente il deserto cittadino
e affascinante...
sono quei muri scrostati,
intonaci chiazzati dalla nebbia...

Il cielo paziente
ti sorprenda
nuda nel tuo stato perenne,
viscere che rispondono all'incanto,
leggera
ora sei;
librati nel volo più intenso
tanto da chiamarti nata...
innanzi a me nuda,
non donna
ma angelo,
là dove terra ha pianto
ti aspetto.

Considerând pro și contra
un bine.
Îți amintești acele momente,
mâinile noastre,
un suspin
al petalelor de trandafiri;
considerând pro și contra,
seara aceea așa veselă
un bine,
ca și sărbătoarea din Copou;
iluminațiile pentru noi treze
și distantul așa de aproape,
bornele
singurele prezente;
o clipă și Horsky-ul se arată
din atmosfera lui întunecată
și noi
ca pictați de o mână necunoscută.

Iubirea mea pentru tine
o trestie la soare,
noua vigoare,
se nutrește de amintiri
și pulsează din reverberație
în apa torentului,
înșelătoria pe care de la un timp
un zefir o scutură domol
din val,
ca un șmecher biban...

Nu rămâne decât să privesc deșertul,
decât să vorbesc tăcerii,
să ascult ecoul meu,
este așa decadent deșertul orășenesc
și fascinant...
sunt zidurile acelea descojite,
tencuielile pătate din ceață...

Cerul răbdător
să te surprindă
goală în starea ta veșnică,
viscere care răspund la minune,
diafană
acum ești;
planară în cel mai intens zbor
atât cât să te numești născută...
de pe fața mea goală,
nefemeie
ci înger,
acolo unde pământul a plâns
te aștept.

Patricia LIDIA

Dialog cu poeta Anne Marie Bejliu

Patricia Lidia: Anne, locuiești în „Micul Paris” al românilor, un oraș plin de istorie și cultură. S-o luăm deci cu începutul: unde ai copilărit?

Anne Marie Bejliu: Salut cu lumină și prietenie cititorii revistei și nu în ultimul rând, pe tine, Patricia. Copilăria, adolescența și maturitatea mi le-am trăit, și o trăiesc în București, foarte aproape de cei ce mi-au dăruit această viață, părinții mei.

Îți mai aduci aminte unde și cine ți-a pus în mână prima dată creionul? Ce amintiri sunt legate de anii din școala primară?... din liceu? și, de ce nu, și din studenție?

Exact, exact nu știu, dar cred că mama a fost „vinovată” de acest act sublim.

Școala primară pentru mine a început într-un mod destul de șocant pentru că, deși mi-am dorit mult să ajung ca frații mei, să port uniformă, să-mi fac ghiozdanul, să fiu și eu plină de importanță dimineața, deși somnoroasă cât încape, când mă amestecam printre ceilalți copii din cartier care porneau rânduri-rânduri către școală, având o fire destul de timidă, de sălbatică aș putea spune în ce privește orice regulament, orice lucru impus, în prima zi de școală, stând în bancă și plictisindu-mă de atâta stat locului, m-am apucat să-mi admir ciorapii albi ajurați și să număr găurelele din împletitura lor. Lucrul acesta cerea ca tot trupul meu să se înghesuie sub bancă și să mă facă invizibilă învățătoarei care ne explica atent, curgător, ce ne așteaptă mai departe. Am fost certată și dată afară din clasă. Am plecat acasă plângând, fără să mai aștept să vină bunica să mă ia. Acasă m-a așteptat altă urechere. Până la urmă, m-am ascuns sub masa din camera mea, până când bunica m-a chemat la masă. S-a stins conflictul. Probabil că maturii au înțeles de ce am făcut ce am făcut. Eu nu i-am înțeles. A trecut.

O altă amintire din școala primară s-a petrecut la finele clasei a treia, începutul clasei a patra când, având ca temă să povestesc despre ceea ce am făcut și m-a impresionat în vacanță, am povestit într-o seară din caietul de teme despre una din călătoriile mele împreună cu tata, mama, sora mea, pe muntele Ceahlău. Relatam pe scurt o imagine care m-a impresionat extrem de mult și anume, faptul că cerul devenise o imensă suprafață roșietică pe care se contura o herghelie de armăsari-nori. Atunci, cu toții am rămas înmărmuriți de priveliște și nici unul dintre noi nu mai respira, nu mai clipea. În seara aceea, eram în sufrageria casei la masa de scris. În spatele meu, mama și sora mea discutau de zor despre problemele lor. Eu scriam și scriam, și scriam...

Când am terminat, cu o timiditate copilărească am rugat-o pe mama să citească ce am așternut eu pe filele caietului de teme. A citit. A rămas puțin cu gura căscată și i s-au umezit ochii. Mă așteptam cumva să mă critice, dar în loc de aceasta m-a luat în brațe, mi-a sărutat fruntea și mi-a spus pentru prima dată de când învățasem să scriu că e mândră de mine, că nu credea că pot scrie atât de viu, atât de frumos. O mândrie mare,

Anne Marie Bejliu

mare m-a cuprins atunci. Era prima laudă venită din partea ființei celei mai importante din viața mea: Mama, o ființă care știe să cuprindă toată frumusețea și căldura universului în zâmbetul său dar care niciodată nu alinta sau lăuda fără un motiv. A fost pentru mine o victorie de suflet.

Liceul a fost însă un calvar. Mă regăseam doar atunci când mă aflam acasă, în fața mesei de scris, făcându-mi temele la limba și literatura română. Am dat prima dată la secțiunea de chimie. Intrasem a treia, deși în școală, după notele luate, am fost un elev mediu până în clasele a șaptea și a opta. Materiile mele preferate erau limba română - feblețea mea, matematica - pasiunea mea, chimia - o atracție ciudată pentru un copil ca mine, visător, aiurit. Curiozitatea pentru această materie ciudată m-a determinat să învăț mult. Aveam și o profesoară foarte bună, dar mai ales exigentă. Îmi era frică de domnia sa, dar îi mulțumesc pentru severitatea de atunci. Am învățat chimia la sânge, cum se spune, și mai departe tot ce am învățat s-a împletit armonios cu ceea ce a urmat în viața mea. La limba română aveam o profesoară deosebită. Am făcut foarte multă critică literară prin temele pe care ni le dădea și prin tot ceea ce se discuta în clasă. Orele cu doamna profesoară Cristea erau pentru mine uimitoare și m-au stimulat mai departe și mi-au dat încredere în propriile mele încercări de a scrie. Îmi plăcea foarte mult poezia, dar mă fascina proza. lubeam lectura, trăiam intens imagi-

(continuare în pag. 13)

nile, acțiunea textelor. Râdeam și plângeam alături de personaje. Aveam un jurnal al meu de adolescență, în care-mi așterneam gândurile, versurile timide care curgeau atunci și mai ales, scriam textele - poezii sau citate din proză care mă impresionau.

Facultatea a fost una tehnică. Prietenii, petrecerile obișnuite, emoțiile examenelor, totul a curs practic ca la toată lumea. Nu am regretat sfârșitul facultății pentru că la finele ei m-am căsătorit și deja intrasem în viața de familie. O viață dificilă prin problemele ce au urmat.

Te rog să-mi spui mie și cititorilor noștri, când și în ce împrejurări ai debutat?

Am început să public prima dată pe internet pe site-ul poezii.biz. De acolo am fost selectată la un moment dat de doamna Rodica E. Lupu, la propunerea unei prietene autoare, membru tot al aceluși site, pentru o antologie de poezie care s-a numit în final „Spiralele Vieții”. În acea antologie am debutat prima oară într-o carte tipărită, în anul 2006. Anul 2006 a fost un an cumplit pentru mine pentru că pe 9 februarie 2006 a murit al doilea băiat al meu, Teodor-Ioan. Eram prăbușită aproape complet, nu mai găseam nici un rost de a mai trăi dar susținerea părinților și prietenilor apropiați și nu în ultimul rând, scrisul m-au determinat și m-au impulsionat să continui. În scris m-am regăsit total. După cum a spus bunica mea dinspre tată, Omama (Lucreția Zaitz) când eram doar un copil: „Ani, scrie, ai har, scrisul te va salva la un moment dat în viață.”

După lansarea antologiei „Spiralele Vieții” ce a avut loc la Timișoara, am plecat către București cu un tren, în aceeași cușetă cu dna. Rodica E. Lupu, directoare a editurii Anamarol. Făcând ordine în bagaj, am scos la un moment dat dosarul în care aveam toate textele mele scrise în ultima vreme. Doamna Rodica a văzut dosarul și mi l-a cerut. După două sau trei luni de zile, m-a căutat sau am sunat-o eu pentru ceva anume și mi-a spus, mai în glumă mai în serios, că trebuia să-i dau și un pachet de șervețele de unică folosință. Eu nu știam ce să fac în clipa aceea, ce să răspund. Râzând mi-a spus că a plâns mult citindu-mi textele, poeziile.

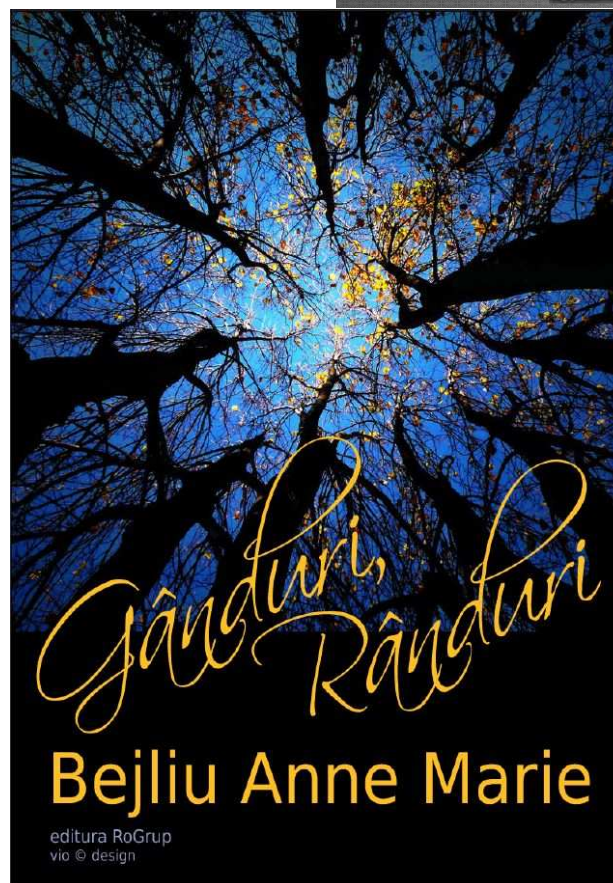
Într-adevăr, erau poezii dedicate copiilor mei. Exprimam dorul imens de ei, iubirea mea pentru ei și disperarea singurătății mele de mamă și femeie neîmplinită. Mi-a propus să alcătuim primul meu volum de autor, „Undeva Fericirea”. A fost lansat prima dată la București, sub egida Anamarol, pe 2 decembrie 2006.

Care au fost apoi revistele care ți-au publicat versurile?

Nu au fost multe reviste care mi-au publicat versurile. Am publicat și public singură pe site-uri literare sau mai puțin literare. Nu am fost un autor care să vrea să se impună, să iasă în față. Dimpotrivă. Am preferat să cresc încet, dar mai sigur, acceptând mai ales comentariile critice constructive, indiferent că veneau de la oameni profesional pregătiți pe linia filologiei sau de la oameni pasionați doar, de literatură, de poezie în cazul acesta. Practic nu pot da nume de reviste care să-mi fi publicat versurile. Recenzii, da.

Ce te-a determinat să te apleci asupra poeziei? A fost greu, a fost ușor când ai luat această decizie?

13

E o întrebare grea, dar voi răspunde. Scriu de la șapte ani. Nu am publicat niciodată până când, în 2005, după doi ani de la moartea primului meu băiat, Andrei-Cristian, nemaiputând îndura singurătatea, am căutat pe internet comunicarea cu alte suflete aflate oarecum în aceeași situație ca mine. Încercam în acele clipe să-mi explic cumva, să clarific niște vise-mesaje din partea băiatului meu cel mare și am intrat, după cum am spus, pe site-ul poezii.biz.

Surpriza mea, deși eram conștientă că nu am o tehnică anume a versificării, a fost primirea pozitivă a gândurilor mele dureroase, așternute în acele texte. M-am bucurat și am continuat să scriu.

Mi-a fost frică la început să scriu în public pentru că și în real, de câte ori încercam să vărs din prea plinul durerii din acele clipe, cei din jurul meu, din dorința de a mă proteja sau pur și simplu din dezinteres, mă reduceau la tăcere. Mi se spunea că este lipsit de demnitate a exprima durerea în public și pot spune că și în virtual m-am lovit de același lucru dar au existat oameni care m-au susținut. Atunci am continuat.

Nevoia de eliberare, nevoia de comunicare, nevoia de dialog în versuri ca și când aș dialoga în real, m-au făcut să mă aplec și mai mult asupra Poeziei. Îmi era mai ușor să mă exprim în versuri decât în oricare altă formă a scrisului.

Un alt fapt extrem de important în ceea ce privește rămânerea mea în granițele uimitoarei lumi a Poeziei, au fost cuvintele bunicii mele.

Întotdeauna e greu și consider că este un act de curaj să publici ideile, trăirile tale, să fii tu

(continuare în pag. 14)

Însuși în tot ceea ce așterni în versuri sau proză. Este un moment extrem de dificil, plin de teama unor răni care vin sigur din partea celorlalți. Nu scapi niciodată de răutatea umană. Dar important este zvâcnetul cuvântului: Vreau! Și al celor ce urmează: Pot! Nu am de ce să mă tem!

Ce înseamnă pentru tine poezia, acea stare care crește și descrește, ca o flacără vie, de când adevăratul Poet vede „lumina” zilei - și până apune?

Poezia este o respirație de o clipă a spiritului, spre Înalt. Poezia pentru mine este Viața. Și de aici pot spune că este ceea ce sunt, ce respir, ce caut permanent a înțelege.

*am ridicat vălul timpului,
după ce spinii încercărilor și-au înfipt adânc vârfurile
în geometria inimii,
reconturând pădurea durerilor asumate în
fragmente de mișcare.
În arcul de sensuri mi-am împlântat stiletul gândului,
remodelându-mi rostirea.
pasăre a vibrațiilor albe, Poezia m-a învăluit
și atunci,
am lăsat fluidul formelor trăirilor mele să
încropească altarul auriu al bucuriei: Scrisul
întrupate în cuvinte, metaforele s-au ascuns în
versuri-
un cuib simplu al vieții căutate pe cărările aspre ale
cuvintelor nerostite,
ale necuvintelor fără sensuri colorate de litere,
un alfabet al cerului interior,
uneori imposibil de pictat sau cântat
în șirurile muzicale ale Poeziei...
dar...
Poezia mi-e Casă.
o Casă a gândurilor,
a undelor primite Dar în care,
îmi revărs trupul trăirilor
fără teama de a fi sac al oaselor înnegrite de furia
neputinței.
mă bucur simplu,
în centrul muzicii fără sunet al sufletului,
doar vibrație,
reconstruind luminile secundelor trăite sau nu,
în brațele uimitoarei și blândeii prietene a gândului,
Poezia.*

Cristalul Ființei

*Te-am gustat,
Poezie!
ai curs licoare
dintr-un ciob de gând
când cruci se ridicau
în hrubele case
ale trupurilor mici
ale sufletelor
prea pure
să respire
aerul viciat
al acestui
Acum*

*Te inspir,
Poezie!
în expirația durerii
brută – pas
a trezirii în Glas
în deplină iubire*

*Te expir,
Poezie!
ca pe-un bol curat,
plin
de cristalul ideilor
prinse în dalta
simțurilor
legănând
timpanele dorințelor
până la adormire*

*Te lubesc,
Poezie!
până în miezul flămând
al Fericirii
când sufletul
într-o caldă vibrație
simte deplin
Libertatea*

Spune-ne ceva despre activitatea ta publicistică, despre volumele publicate. Poartă-ne puțin prin ceea ce a determinat apariția acestor volume.

Debut: Antologia *Spiralele Vieții*, editura Anamarol, București, 2006

Volume de autor: *Undeva Fericirea*, editura Anamarol, București, 2006; *Cerul ascuns în noi*, ed. Anamarol, București, 2007; *Firava Dansatoare*, editura Anamarol, București, 2008; *Undeva*, pe un țârm, editura Eurograph, Cluj, 2009; *Gânduri, rânduri*, editura Eurograph, Cluj, 2011

Antologii: *Spiralele Vieții*, editura Anamarol, București, 2006; *Freamăt de Timp - Freamăt libertin*, editura 3D, Drobeta Turnu Severin, 2007; *Șansele Poeziei*, antologie trilingvă, editura Anamarol 2008; *Țârmuri Sfinte Românești*, autor: Florin Grigoriu, editura Societății Scriitorilor Români, București, 2008; *Lațul Prieteniei* antologie de versuri, realizată de Tudor Gh. Calotescu, editura Contrafort, 2011.

Cenacluri: Orfeon, Cenaclul de seară.

Volumul "*Undeva Fericirea*" este volumul dedicat băieților mei. Am simțit că este firesc să fac acest gest. L-am împlinit. Speranța că totuși, undeva, fericirea ne așteaptă cu brațele deschise, dorul de băieți, un amalgam de trăiri și gesturi ce nu le mai puteam oferi copiilor mei, m-au determinat să aștern în acest volum toate cele câte le-am scris atunci.

Volumul "*Cerul ascuns în noi*" sunt pașii mei într-o lume a meditației asupra elementelor principale ale vieții: Iubirea, Credința, sub toate formele ce le îmbracă acestea în toată evoluția sufletească și spirituală a oricărei ființe.

(continuare în pag. 15)

Volumul "Firava Dansatoare" s-a născut dintr-un gest simplu: aprinderea unei lumânări și studierea dansului flăcării ei. Viața cu toate elementele ei: foc, apă, pământ, aer, lemn, metal, este cuprinsă în acest volum sub forma propriilor mele percepții, analize, meditații.

Volumul "Undeva, pe un țârm" este practic căutarea aceluia țârm al frumuseții interioare în care iubirea, Credința, Armonia, pot fi împlinite prin propria voință, prin propria muncă de autocunoaștere și cunoaștere interioară și exterioară a valorilor uitate și neuitate, a Darului de Viu primit de la Dumnezeu.

Volumul "Gânduri, rânduri" este practic o plachetă ce cuprinde 22 de poeme în principal dialoguri cu Părintele-Dumnezeu și cu sine.

Doamna Liliana N. Hanganu spunea despre acest volum că „Bijuteriile lirice nu au nevoie de cuprins”.

Da, așa este. Pentru lansarea acestui volum, dumneaei a scris următoarele rânduri cu gânduri: „Bijuteriile lirice nu au nevoie de cuprins - sau dacă îmi permiteți, sunt de necuprins. Cele câteva „gânduri-rânduri” de aici sunt doar puncte de reper, doar emoții personale, aduse la suprafață. Mai simplu ar fi ca dumneavoastră înșivă să purcedeți în această călătorie inițiată de a vă cunoaște interiorul, prin descoperirea sau redescoperirea, dacă o știți deja pe Anne-Marie Bejliu, autotarea plachetei de versuri „Gânduri, rânduri...”

În cele ce urmează aș vrea să mă refer la un singur aspect, care mi se pare a fi marcant, atât pentru poemele de față, cât și pentru opera de până acum a poetei Anne Marie Bejliu. Și anume, la viziunea profund ecumenică pe care o veți întâlni în momentul în care spiritul și sufletul dumneavoastră vor pătrunde versurile și semnificația lor; o viziune poetică de ștergere a granițelor dintre religii. Scopul? Căutarea și (re)găsirea cu talent și abnegație a divinului din om, a credinței primordiale, nefragmentate.

Astfel, între „un joc al măruului de aur...”, primul poem, și „Tăcută clipă a rugii crește”, din final, din simpli martori exteriori, devenim cu toții parte intrinsecă dintr-un proces alchimic de unificare a Eului pământean cu Dumnezeu.

De la (citez) „bulzul dăruit acum / sulfetului meu” [un joc al măruului de aur..., p.9] la „azima caldă / din boabele grâului nenăscut” (p.7) și „o azimă în pumn / am prins” (A tropot - cerb, p.22) avem de-a face cu transfigurarea hranei noastre cea de toate zilele, simbolizată aici de bulzul din porumb măcinat, în hrana spirituală, azima, fiind pâinea nedospită utilizată de creștinii catolici în ritualul împărtășaniei - (noi) creștinii ortodocși folosind pâinea dospită, azimă ce amintește și de ritualul din ajunul Paștelui Iudaic, prin care comemorau eliberarea din Egipt.

Avem aici de-a face cu dorința lăuntrică a poetei de a se regăsi „ab ovo” (de la ou), cum spuneau latinii, adică de la origine. Sau, cum dureros de simplu spune Anne Marie Bejliu: „starea mi-e / de-a fi un unu / dintr-un doi / neterminat...” (Îl cunosc pe „nu”, p.15).

Abia șoptind către Tatăl Nostru Ceresc, pe care poeta îl numește atât de blând Părinte, ruga ei se înalță

astfel: „Părinte, / versu-mi se destramă... / din roua dimineții, / în privire, s-a înălțat uimirea - / adâncă-n fire, cătând iar Cerul... / prin ceața trupului privire...” (p.31) - în primul dintre cele trei poeme intitulate „Părinte” – trimitere directă la tainica unicitate a Sfintei Treimi. În finalul celui de-al treilea poem, ruga pare a fi împlinită sau măcar înțeleasă condiția de a fi om: „Lumină din lumină / cerul timpului tău, nisipul / din care perla bucuriei de a fi Om / se va naște, / va străluci Soarelui / cerul din adâncul inimii tale // așteaptă. // ascultă. // uimește clipa. // taci. // iartă. // Durerile nu strigă, suferințele nu rănesc. Doar se metamorfozează în căutarea atât de profund feminină spre Înalt: „când în mine / creștea floarea, / ce unea sulfetu-mi dulce, / de femeie / albă-n șoapte / cu acel bărbat... / tot mire... / sau... / mai bine zis, / din mine... // caut umbra. (Îl cunosc pe „nu”, p.17).

Închei aici gândurile mele rânduite pentru dumneavoastră de tare departe, cu o ultimă remarcă, aceea a folosirii verbelor impersonale, transformate poetic în verbe-acțiuni personale: „[tu]ningi” (p.10), „cum te-ntâmpli, / și cum mă-ntâmplu” (p.27). Vă doresc să căutați umbra și să găsiți Lumina. Poate că Anne Marie Bejliu a reușit. Cine știe?”

Spune-ne câteva cuvinte despre ceea ce te-a determinat să scrii ultimul tău volum, „Gânduri, rânduri”, apărut la EuroGraph anul acesta.

Aveam multe texte la care nu știam ce titlu să pun. Le-am spus mai întâi „Gânduri”, le puneam pe post de titlu trei steluțe... La un moment dat m-am gândit că ar fi bine să le adun într-un volum. Bun și făcut. Tot în acea perioadă, pe siteul pe care sunt și în prezent mai activă, Rogrup, domnul Viorel C. Pavelescu a realizat prima Antologie digitală a siteului și m-a întrebat dacă doresc să-mi realizeze și mie un volum digital. M-am pus pe treabă. Proiectul de volum exista, începusem să lucrez la el deja, cu gândul la tipărire. Numisem volumul „Rânduri, gânduri”, dar parcă nu mergea, nu curgea firesc... Până ajungi la rând trebuie să ai un gând, să cânti o vreme cu el în suflet, abia apoi să-l așterni rând... Grăbită de împrejurări, am adunat 22 din poemele ce-mi erau și-mi sunt cele mai dragi din acea perioadă. Poemele sunt majoritatea dialoguri cu Dumnezeu. Cu Dumnezeul religiei ortodoxe, aflat undeva, Sus, dar mai ales cu Dumnezeul din inima mea, din cerul ascuns în ființa mea. Poate că voi fi cumva atenționată pentru că îndrăznesc să amestec Credința „sălbaticului” în căutarea propriei identități și religia, dogma în care mă manifest ca și ființă socială. Nimic de zis. Toți avem dreptate în felul nostru dar să nu uităm nici o clipă că toți, absolut toți suntem liberi.

De ce tocmai acest titlu?

Pentru că tematica volumului este în fapt căutarea ființei, oarecum sub toate aspectele ei umane și cum prin gânduri-general-rânduri-scrisul-personal, ne exprimăm, explicăm multe din aspectele acestei căutări, am numit acest volum prin alăturarea celor două cuvinte: Gânduri-rânduri. Cum

(continuare în pag. 16)

spuneam, inițial am vrut să-l numesc Rânduri-gânduri, dar corecția a venit firesc din partea unei prietene care mereu mă sfătuiește de bine în tot ceea ce privește conținutul textelor mele și nu numai, de a inversa cele două cuvinte, pentru a da acel firesc al evoluției cuvântului: de la gând, la rând.

Prin ce crezi că se caracterizează acest volum? Ce-l diferențiază și-l departajează de celelalte?

Printr-un dialog permanent cu Dumnezeu, cu mine însămi. De altfel intenționez să continui acest volum cu încă alte două părți. Prima parte este centrată mai mult pe dialogurile cu Dumnezeu, al doilea vreau să fie centrat pe dialogurile exterioare iar al treilea pe dialogurile cu mine însămi, adunând practic informațiile primite și sperând la o întoarcere în centru, în propriul sine. O regăsire, o reechilibrare.

Fiecare volum al meu are personalitatea lui prin faptul că fiecare reprezintă și mai ales prezintă cumulum de trăiri al acelei perioade în care a fost scris.

Acest volum a venit după pierderea unui prieten deosebit, care a lăsat urme adânci în toată evoluția mea sufletească și spirituală.

Ceea ce îl departajează de celelalte volume este faptul că textele sunt fiecare în parte o scurtă meditație despre un element, o direcție principală sau secundară a vieții. Până la urmă fiecare cu importanța sa majoră în evoluția mea ca ființă umană complexă.

Nu am mai lăsat cale jocului, textelor scrise practic în momente de veselie, de un infantilism oarecum forțat. Aici am fost ființa suflet-spirit – matură.

Care este pasajul care te reprezintă cel mai mult din acest volum?

caut...

*...un colț de iubire în care,
cuvintele,*

să nu aibă fixate la buzele

flămânde de sunete,

de vibrații profund lămuritoare,

lacăte... – „cresc marginile sferei trăirilor”

Dacă am deschide agenda personală la anul 2011, ce priorități ar fi notate acolo?

Ca om interesat de cultură, în general, îmi doresc să ajung să vizitez în această vară mănăstiri și biserici la care nu am ajuns până acum deloc, dar ale căror istorii uimitoare le cunosc.

Ca scriitor, îmi doresc mult să ajung să conturez măcar, noul meu volum de poezie „azima cuvintelor” cu o tematică generoasă, zic eu: căutare, căutare, căutare... Materialul există, timpul nu prea și mereu, mereu, apar alte priorități de moment care mă determină să amân lucrul la volum. Am nevoie de o stare interioară specială pentru a gândi aranjarea textelor în structura volumului. Nu mai reușesc să o găsesc și să o fixez măcar pentru câteva ore.

Care dintre scriitorii noștri au avut influență asupra creației tale?

În primul rând, Mihail Sadoveanu. Apoi, Panait Istrati, Constantin Țoiu, Augustin Buzura, Marin Preda. Dintre poeții noștri: Lucian Blaga, Mihai Eminescu, Ana Blandiana, Constanța Buzea, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu și nu în ultimul rând, Magda Isanos.

Cine te sprijină în mediatizarea scrierilor tale? Prin mâna cui trec creațiile tale?

Nimeni în mod special. Postez direct pe siteuri. M-am obișnuit să le compun direct acolo. În general le citesc și le comentez cu amicii apropiați sau prietenele mele. O vreme am fost destul de activă în cenacluri literare. Unul din ele, cel mai important este cenaclul „Orfeon”, unde am și crescut ca autor. Acolo am găsit îndrumare printr-o critică literară sinceră, directă, constructivă. „Orfeon” este coordonat de domnul Ioan Rațiu.

Acum mai ai timp de citit? Ce îți place să citești? Are Anne timp liber? Și dacă da, ce îi place să facă în timpul liber?

Timp găsim mereu mai ales pentru citit dacă vrem, dacă foamea noastră de hrană vie este nemăsurată... Îmi plac în mod deosebit volumele vechi de poezie adunate de mama mea încă din tinerețe. Mă pierd în ele de câte ori sunt frământată de anumite idei, de anumite probleme ale cotidianului. Este cumva o căutare a reechilibrării energetice și bineînțeles, sufletești. Pe lângă poezie, îmi plac foarte mult cărțile ce abordează spiritualitatea. Timp liber? Nu. Nu am. Fur. Fur mereu fiecare clipă ce mi se oferă pentru a mă îngriji de florile mele, de casă, de a scrie sau chiar a mă juca. Când sunt dezorientată sau nu mă pot concentra la ceea ce am de lucru zilnic, apelez la jocurile logice de pe calculator sau mă adun într-un punct, într-o idee de haiku.

Se poate la ora actuală vorbi despre o nouă generație de poeți ?

Poate da, poate nu. Poate da, pentru că tematica spirituală este comună tuturor. Doar forma de exprimare în vers diferă. Poate nu, pentru că paleta modurilor de abordare, tehnica de scriere a poeziei este atât de variată, încât foarte greu s-ar putea alcătui chiar și un simplu proiect de sistematizare a tuturor direcțiilor pe care aleargă poeții în căutările lor. Dacă ar fi să numesc într-un anume fel această generație de poeți, generație nu ca și vârstă biologică, în nici un caz, nu asta, i-aș spune Generația Căutării și a Căutărilor prin deșertul vieții sau poate Generația Crizei interioare pur umane. Este o continuă căutare a propriei identități ca ființă umană, ca ființă de lumină.

Tot mai mulți autori cochetează cu literatura în spațiul virtual. Cum relaționezi cu acesta? Ce părere ai despre „ciupercile” apărute după burnița comunistă? Ce ar trebui făcut cu miile de scriitori veleitari, făcuți prin diverse împrejurări, care publică din banii proprii carte după carte, an după an, total lipsiți de profesionalism și modestie?

Pentru mine, scrisul pe internet nu a fost o joacă, nu a fost o relaxare. Am început să scriu sub auspiciul disperării, sub sabia grea a unei depresii profunde. Am învățat pas cu pas cum să lucrez pe calculator. Fiecare etapă câștigată a însemnat pentru mine o reîntoarcere la viață, o reîntoarcere la viu, o victorie pot spune interioară, desăvârșită. Așa a fost pentru mine, personal. După moartea copiilor respingeam dialogul real cu oamenii. Îmi era rușine

(continuare în pag. 29)

Adrian BOTEZ

Hristos și câinele

- ...basm de oriunde... -

A fost odată ca niciodată, pe când Hristos și Sfântul Petru se plimbau printre oameni, de-i vedeau toți. Și ce dacă-i vedeau? Parcă se sinchisea vreunul de ei? Ți-ai găsit...

Mai rău era că Sfântul Petru solicitase, de la Hristos, concediu de odihnă, să-și poată repara toate rândurile de-ncălțări pe care le rupsese, umblând cu predicatul, prin lumea oamenilor. Se strânseseră, așa, vreo sută-două, de perechi bune - câteva erau din piele de la pergamentele scăpate din Alexandria, când cu incendiul... Și mai voia concediu, ca să-și vindece rosăturile de la picioare - sfânt-sfânt, dar numai Hristos să fii, să nu-ți ologești picioarele degeaba, umblând pe la toți ne-țelegătorii:

- "Ca să nu le spun altfel" - ofta cu năduf, dar numai în gând, Sfântul...

Și-așa se face că Hristos rămăsese să-și bată gura de unul singur, cu atâta nămetanie de omenire. Bunul și Blândul s-ar fi lăsat, la un moment dat, păgubaș, dacă Preasfânta Născătoare nu i-ar fi zis, cu lacrimi amare în ochi și în glas:

- Fiule, dar dacă nici tu, apoi cine i-o sfătui de bine și ajută pe necăjiții aceștia?

- Maică dragă, nu mai pot - mi-ajunge... - încercă Fiul Preasfânt.

- Fie-ți milă, Fiule, și-ndură-te de ei!

- Dar, maică, m-am răstignit...am...

- Știu că-i mai greu decât la răstignire, acolo a fost o dată, numai - iar aici e de câte ori trebuie, și mereu trebuie... - dar, dacă tot i-ai învățat cu nărav, să te răstignești tu pentru ei, iar ei să-și petreacă timpul tot întrebându-se dac-oi fi făcut-o ori ba, dacă ai existat măcar, ori ba - și câte altele la fel - nu-s ei de vină, ci tu...

- Tot eu, maică? Tot eu...

- Tot tu, mereu tu...Așa e datul tău, în lumea pe care-ai făcut-o, cu slăvitul tău Tată... Până s-or dezvăța oamenii să ia totul în deșert, mai ajută-i, Fiule, că tare mare nevoie de ajutorul tău au toți...

Parcă Hristos, bietul, nu știa toate astea! Câte bârfe și cârtiri nu-și auzea el, în fiecare seară, când se apropia de câte-o ușă ori fereastră, să ceară, cu umilință, loc de dormit, peste noapte - câte luări în deșert și câte răpănoase vorbe, pe seama lui... și a Maicii Preacurate... și a tuturor mamelor din lume...și a Tatălui Atotputernic (care nu că n-ar fi putut pedepsi, dar amâna, probabil, așa, de-o curiozitate, de bătrân ce era). Dar, de, doar el, Fiul, hotărâse să facă toată treaba, pentru mântuirea oamenilor - să pătimească, să se răstignească, să moară, să se îngroape, să se lupte cu iadul, și-apoi să învie: ce folos, doar vreo câțiva, și nici aceia toți apostoli, s-au smerit și au auzit glasul lui Dumnezeu, cu adevărat - restul, de formă - că se vindea bine Hristosul, ca marfă de import-export. Dădea bine la public, și se făceau filme cu vedete de peste mări și țări, și se făceau telenovele și se scriau cărți lăcrămoase, despre câte spusese ori nu spusese, făcuse, nu făcuse

ori avusese de gând să facă Iisusul. Și toți criminalii și mafioții pământului, înainte să-și înjunghie sau împuște victima, mai citeau câte un pasaj ori mai priveau o dată pe ecran patimile Domnului - și, cu o mână ținându-și batista cu care-și ștergeau lacrimile de emoție estetică, cu cealaltă-și trimiteau victima în ceruri - "ad patres"... Ce să mai zici de-atâta cucernicie? Îți venea să te iei cu mâinile de cap - dacă, între timp, nu cheliseși de tot, de-atâta bucurie a sacrificiului împlinit rodnic. Acuma se cuvenea să tragă ponoasele. Noroc că, lui Iisus, păru-i strălucirea precum soarele de amurg, umbrindu-i fața - și nu se vedea așa bine supărarea de pe chipul lui - căci dacă i s-ar fi văzut și chipu-i mânios, în suferință cumplită, total necomercial - nimeni nu l-ar mai fi primit în casă, noaptea, nimeni n-ar mai fi acceptat să-l lase să-i vindece copiii și bătrânii din casă...Că numai de-alde ăștia se mai lăsau, acum, vindecați...

Și, mergând Hristos pe drum așa, agale și cam cu îndoială și lehamite, simțind că lumea asta de deștepti foc nu-i mai simțea de mult, deloc, dar absolut deloc, lipsa - auzi un scheunat sfios și mic, pe marginea șanțului. Era un biet cățeluș care abia făcuse ochi (scăpând de a fi înecat, după bunul și atât de creștinescul obicei al oamenilor). Îl călcase un automobil foc de grăbit (ce înseamnă, pentru baronii șoselelor, viața? - nimic! - ei sunt nemuritori, restul sunt resturi!), îi strivise și-i rupsese, cu totul, labele din spate. Îi șiroia sângele, pic-pic - și tot pic-pic, pe nesimțite, i se scurgea și stingea viața din trupu-i micuț. Și, înainte de a adormi pe vecie, ca o bucătică de sufleteț netrebnic, și cu totul fără relevanță, în fața marelui Dumnezeu, oamenilor (nici cât un fir de praf suflat în vânt nu conta) - îndrăznise, conștient de cumplita-i nerușinare înmărmuritoare, să scape un supărător scheunat. Dar văzuse că prin preajmă nu-i nimeni dintre cei care se simt atât de teribil de deranjați de suferință și de moarte - pentru că ei sunt oameni, și, deci, nu-i așa? nemuritorii Fii ai lui Dumnezeu. Sărmanul cățel îl recunoscuse, după obrazul întunecat de suferință, pe unul de-al lui, o ființă umilă și singură, care atâta are pe lumea asta și-n lumea asta - suferința și chinul, necurmăte. Hristos se aplecă asupra cățelului:

- Ce mai faci tu, amărâta creatură a Tatălui meu - câine?

- Ce să fac, b-b-bine, frate întru suferință... - se bâlbâi de emoție, că l-a luat în seamă cineva, și pe el, câinele.

- Hristos mă cheamă - se prezentă Domnul. Și Iisus, mi se mai spune - preciză Preabunul.

- Am auzit de tine, tu l-ai mântuit pe om... O, ce cinste mi-ai făcut - scheună, slab de tot, cățelul. (el, sărmanul, nu se referea la cinstea de a-l fi mântuit Dumnezeu pe om - nu avea el dreptul să-și exprime, în lumea asta, vreo opinie - ci la faptul că Preablândul catadicsise să se oprească lângă el - lângă el, o potaie de gonit cu pietre, și nici măcar atâta, acum - bun doar de zdrobit capul c-un bolovan sau bătă, cel mult).

(continuare în pag. 18)

- Hm..., mormăi Hristosul. Nu-s chiar sigur că n-am greșit - murmură el, întunecat.

- Da, cred că ai greșit tare, aplecându-te asupra unui netrebnic ca mine - suspină, strivit de umilință și remușcare, bietul cățel (gândindu-se, în continuare, cu groază aproape, că o făptură cu chip de om s-a aplecat peste el). Iartă-mă, te rog...

- Pentru ce să te iert? se miră, parcă ieșit dintr-o apă, lisusul.

- Pentru tot - pentru c-am îndrăznit, eu, mai nemernic decât ultimul fir de colb, să-ți spun ție - "frate"...și pentru că ți-am răpit atâta timp... și atenție... mie, nevrednicul nevrednicilor...

- Păi, dacă n-oi fi frate cu tine - cu cine să fiu? răbufni Hristos. Și dacă n-oi sta lângă tine, cine crezi că mă mai rabdă lângă el, dintre făpturile astea grozave? - Fiii Omului... n-ar mai fi... Nu vezi că nimeni nu mă ia în seamă?

- Nici pe tine? se miră, și parcă ieși din anticamera morții, pentru o clipă, grozav de naivul cățel.

- Nici... Dar nu de tine ziceam, când ți-am spus că am greșit, ci de om ziceam - că l-am mântuit, după ce l-am făcut, așa cum îl vezi...

- Tu, Doamne, să greșești? Tu ești infailibil, ca papa - scheună, oarecum mirat și foarte naiv, cățelul.

- Ei, tocmai așa n-o fi... Aici am greșit, fără nici un dubiu - se folosi de neologism, cam prețios, puțin nepotrivit pentru statura lui de Lingvist Cosmic, care a făcut lumea din Cuvânt - Hristosul. Dar îl tulburau gânduri prea multe și amare, ca să nu-și scrântească, nițel, limba...

- Te doare tare? - continuă Hristos, cuprins, dintr-odată, de o grijă febrilă, ciudat de fierbinte.

- N-nu... și câinele nu mai știi cum să-i spună, mintea lui de câine nu-l ajuta. "Hristos - Hristos îi spun oamenii, ei pot îndrăzni orice, sunt fiii lui" - dar el, un câine... iar "Doamne"-i mai spusese, dar tot...

- Spune-mi "Doamne" - e mai general și mai ușor de ținut minte - spuse împăciuitor, dar dus pe gânduri, deci tot neologizând cam într-aiurea, Hristos.

Apoi, văzând cum cățelul era cuprins de toropeala plăcută, dar de neîntors, a morții, îl mângâie, de la cap către îndurerata-i codiță - și, deodată (dar asta devenise de-a dreptul plictisitor, ca o scamatorie veche, răsuflată, de-atâta folosință) - se împlini banala minune a creșterii, din nevăzut, înapoi în văzut, a celor două lăbuțe din spate, ale zdrobitului cățel. Banala minune a Învierii Vieții. Cățelul, de, și el, ca omul - nu se prea miră - dar, ceea ce nu stă în obiceiul oamenilor, căci e socotit a fi un comportament lipsit total de demnitate, lipsit de bun-gust și de bon-ton - cățelul, pentru că nu era decât un animal nenorocit și vulgar, tot plin de praf și gloduri, iar nu Capodopera Creației, Omul - scheună de bucurie și recunoștință, lingându-i lui Hristos mâna cu care acesta-l lecuise...

Măgarul cosmopolit

- poveste unguerească -

- I-ha-i-haa-hei-hei, ce știți voi, sărmani provinciali sedentari, vai de capul vostru! - răgea măreț un măgar, într-o seară târzie, când gospodarii dintr-un sat de pe țărmurile frumosului lac Balaton se întorseseră de la treburile câmpului.

Auditoriul măgarului orator era format din: o iapă oarbă, pe care stăpânul fermei, de milă, o hrănea pe degeaba, așteptând-o, cu răbdare, să moară de moarte bună, căci își făcuse cu prisosință datoria față de fermă, în viața ei lungă - și doi cai murgi, care tocmai fuseseră deshămați de la șareta logofătului, care alerga, toată ziua, de ici-colo, supraveghind toată munca de la cele patru ferme ale marii moșii boierești.

- I-ha-i-haa-hei-hei, n-ați văzut, toată viața voastră, decât împușitul ăsta de staul și n-ați mâncat decât fânul ăsta muced, de sub boturile voastre - pe când eu, încă din tinerețele mele, i-ha-i-haa! am văzut lumea toată! - răgi măgarul, cu dispreț, către cele trei animale, silite să-i devină auditoriu măgarului - nu atât de spațiul comun, cât de respectul față de un atât de umblat măgar, care îmbătrânise pe atâtea drumuri ale războiului mondial, și poposise prin atâtea locuri celebre - celebre în fel și chip...

Ce-i drept, nu-i minciună: măgarul ăsta umblase tare mult, și peste tot locul - evident, fără voia lui și mânat de tot felul de joarde, bice și biciuști - căci războiul fusese tare lung, și purtat peste tot locul, pe tot pământul.

Mai întâi, măgarul peripatetician fusese mânat de un biet țaran ungur, care ducea, cu o cotigă nenorocită, la care-nhămasse măgarul ăsta (de atunci în plină tinerețe și avânt) - saci cu pâine ori făină, pentru front. Într-o seară, doi soldați nemți îi tăiaseră gâtul bietului om - și furaseră, odată cu pâinea, și cotiga, și măgarul de la cotigă. Dar măgarul s-a considerat (spre cinstea lui de neștirbit), oricine îi era stăpân și ori de ce nație îi era stăpânul - numai și numai măgar unguerească.

Și nemții, cu cotiga, își cărau acum morții. Măgarul, aflat acum pe post de cioclu, nu-și simți mândria lezată: cineva trebuia să facă și munca de salubritate. Dar după ce nemții terminară de mâncat nu doar pâinea furată de la ungurul ucis, ci și tot ce putea fi socotit ca bun de mâncat pe unde treceau - începură să-i facă ochi dulci măgarului nostru... Ce mai încolo-încoace - se pregăteau să-l mănânce, fript-nefript... Tocmai când să-i facă felul - pică, din senin, un obuz - drept peste cei doi asasini, care-și ascuțeau cuțitele - și-i făcu praf și pulbere. Scăpat teafăr - bravul măgar se simți ușurat, din două motive: îi muriseră potențialii măcelari, în burțile cărora ar fi trebuit să-și găsească odihna de seară - dar, poate mai important, cotiga fusese și ea sfărâmată de obuz. Așa că măgarul zburda acum, de ușor ce-i era.

Nu mai că morți erau tot mai mulți de cărat - și mâncare tot mai puțină: fu prins de un soldat (Dumnezeu numai știa cărei nații îi aparținea, sau dacă el socotea că aparține vreunei nații) - și pus,

(continuare în pag. 19)

alături de un căluț mic și grozav de păros - să tragă un furgon militar, care căra produsele măcelului mondial. Și măgarul, solidar cu căluțul păros până și în ochi - înainta, printre corbi și morți, și tot înainta...

- I-haa-hei, măi țaranilor, de tânăr am văzut palatele cele mari ale împăratului de la Viena (da, așa și era, căci cărase mobila unor ovrei, care se mutau repede, din calea trupelor - dar nu așa de repede ca să nu fie ajunși de tăvălugul războiului, arestați, ca traficanți de aur, drept în fața Schönbrunn-ului...) - și apoi am ajuns la Praga, și la Bonn, am trecut pe lângă casa lui Beethoven... știți voi, din familia noastră de mari muzicieni - se zice că un bunic al meu a cântat alături de marele Ludwig (da, așa era: pe când Beethoven se oprise la marginea unui drum de țară, sunându-și în urechi primele acorduri ale **Pastoralei** - bunicul actualului măgar, înhămat la o cărucioară, răsturnată într-un șanț, îl călcase pe bocanc pe Beethoven, și, cu copita lui grea, îi răsese genialului muzician toate bătăturile de la piciorul stâng - amânând astfel, din cauza zbieretelor - ale maestrului german, de data asta... cu 24 de ore, începerea mării simfonii...).

Auditoriul din staul asculta cu capul plecat, în semn de adâncă pioșenie și prețuire...

- Apoi, am trecut și-am văzut, unul după altul, palatele din Anvers, și din Liège, și din Bruxelles - apoi am trecut în Franța - oh, iha-haa, Doamne, Parisul, Pont-Neuf, Tour Eiffel, Moulin Rouge - o, frumoasele femei de la Moulin Rouge! (într-adevăr, ordonanța colonelului neamț îl cărase pe stăpânul său beat-mort, de la luxoasele bordeluri, în primul furgon pe care-l aflase în drum - și se nimerise să fie tocmai cel tras, cu abnegație, de urecheatul nostru...).

- Eu, domnule măgar, am trecut, pe când eram tânără, pe lângă Palatul Pescarilor, de pe malul Dunării, o, ce romantic! - se băgă, sfoasă, în vorbă, iapa cea oarbă, care fusese, într-adevăr, o gloabă de povară, ce ajunsese în Budapesta, când cu rechizițiile și căratul de muniție către Transilvania - gata să se lanseze într-o tiradă romanțioasă, pe care măgarul cosmopolit i-o rețea, cât ai zice pește:

- Ce palat, ce pescari - bojdeuca aia nenorocită! Cucoană, lasă prostiile - să fi văzut dumitale Versailles-ul, i-ha-i-ha-i-ha-hahaaa, hai? L-ai văzut? N-ai văzut nimic, țarancă proastă ce ești...

Adevărul e că, în graba războiului, n-avuseseră vreme, nici stăpânul măgarului, deci cu atât mai puțin măgarul nostru, să treacă prin vreun oraș mai de seamă al țării sale de baștină - ci fusese aruncat și vânturat, de vântoasele de fier și foc, numai prin orașele Apusului... Câte înjurături, în toate limbile pământului, nu-i auziseră urechile lui mari, și câte joarde, rupte din toți copacii și aracii Europei, nu simțise pielea lui, tăbăcită bine, încă din viață...

- Am ajuns până la taurii din Madrid... - spuse cu emfază curat spaniolă, măgarul (dac-ar fi vrut să fie mai exact, dar n-avea interes - ar fi mărturisit că pe taurii Madridului nu-i văzuse decât morți: pe când lăncezeau franchiștii, așteptând deznodământul războiului civil, se organiză o coridă, să-și omoare timpul și vacile, și să mai scoată frica din oasele locuitorilor madrileni, năucii de atâtea lupte ale nu se știe cui împotriva lui nu se stie cine - si urecheatul nostru târâse

leșurile măcelărite în arenă...).

- Dar Parisul, iha-ihaa - se înduioșă bătrânul măgar cosmopolit - catedrala Notre Dame - și vărsă o lacrimă, știut fiind cât de pioși catolici sunt toți asinii - începând cu intrarea Domnului Iisus în Ierusalim... - Seina, cu buchiniștii și pictorii, pictorii celebri... oh, Louvrul, ce de picturi, ce grele picturi, la Louvrul! (de fapt, tot o ordonanță de general neamț, altul decât cel de la bordeluri - "închiriasse", printr-un foc de revolver, furgonul tras de măgarul nostalgic - pentru a căra, la reședința temporară a înaltului ofițer, o stivă de tablouri furluate, ca pradă onorabilă de război, din celebrul muzeu...).

- Și n-ați mai vrea să treceți, pe acolo, încă o dată, înainte de... de... - se fâstâci tânărul și nediplomatul cal murg de la dreapta șaretei.

- Cum îndrăznești să vorbești, în fața domnului măgar, de astfel de... de... - îl certă, pe confratele său mai tânăr și neîndemânatic - murgul de la stânga șaretei logofătului.

- Dar toți vom muri, iaca, na! Salam ambulant de cal ce ești! - răbufni cel mustrat, iar cel din stânga trăsorii îl mușcă de gât - și ar fi fost gata să se încariere în lege, de n-ar fi fost stănoagele și glasul tunător al măgarului:

- I-haa-i-haa, mârlanilor, nu vă este rușine? De mine, cel care am avut la copitele mele Europa întregă? Iar, prin fiul meu, am la picioare Senatul american, în persoană?!

Zvăpăiații și neinstruiții mucoși murgi încremeniră, de frică și de extaz:

- Senatul american...? Ni-ha, haaa!

Da, e drept că, imediat după război, un plod (făcut într-o șură din portul Brest, cu o măgăriță franțuzoaică, foarte fâșneată) al măgarului cosmopolit a fost imbarcat pe un vas de război american, care se întorcea în patria celei cu făclia în mână... cine știe ce căutând, cu urgență... Și, până să se instituie și generalizeze serviciul motorizat de cărat gunoiul, o furgonetă, trasă de sus-zisul fiu măgăresc, cărase rămășițele epocalelor (și rău-mirositoarelor) discursuri ale congresmanilor americani. Dar, ceea ce nu știa, și nu va ști până la moarte măgarul cosmopolit - este că, odată ce s-au putut dispensa de serviciile măgarului de origine maghiară - cu simțul lor practic desăvârșit, americanii l-au făcut, imediat, hamburger - trecându-l, astfel, pe post de vacă - între două felii de pâine, asortat cu bulion...

...Lângă străfulgerările lacului Balaton, în staulul întunecat, mărețul măgar, cu atât de largi aptitudini cosmopolite - ostenit de atâtea amintiri, evocări și discursuri, se lăsă pe picioarele din spate, alunecă pe cele din față, în propriul bălegar - și, cu capul înfundat în paie mușcate, mai holbă, o dată, autoritar și triumfător, un ochi, apoi se apucă să sforăie grăbit - visând cum aleargă în trap sau galop mărunț, mereu sub biciușcă străină, înconjurând pământul în goană, și cu pielea ferfeniță, pe spinare și la coadă - însă păstrând ferma convingere că-și inspectează, în marș triumfal, propria moșie - cosmosul...

Tănase CARAȘCA

Din nou la Tulcea...

Carol Feldman, un evreu născut în Tulcea, cu studii la IATC București, actor la Teatrul evreiesc din capitală, plecat din România în 1965, stabilit în Israel, dar rămas cu sufletul și inima aici pe meleagurile pe care chemarea își află răspunsul ecoului străbătut de florii primelor iubiri și al neuitării de neam și țară, loc de baștină și de început al pașilor în viață...Și nu al pașilor anapoda, ci al celor pe care inima îi conduce pe fiecare înspre împlinirea năzuințelor, ale visurilor uneori trăznite ale vârstei, pași făcuți în cazul de față cu răspunderea impulsurilor rezultate din ritmul ce la vremea tinereții și al istoriei renăscătoare de minuni, românul-evreu de care vorbim l-a simțit și l-a interpretat ca fiind o chemare a străbunilor, dar pe care i-a simțit și aici în sufletul neamului românesc unde s-a născut, a trăit, a plecat, dar nu l-a părăsit niciodată...

A absolvit Scoala Medie de 11 ani din Tulcea(azi „Colegiul Dobrogea” Spiru Haret), în 1954, după care a urmat studii de actorie în București pe care le-a absolvit în 1960. Până în 1965 a jucat la Teatrul Evreiesc de Stat din București, după care reușește cu greu să emigreze și să se stabilească în Israel. Aici a jucat și regizat în teatrul idiș – în special – dar și în teatrul în ivrit și română. A interpretat peste 50 de roluri, a regizat și prelucrat peste 20 de spectacole, a luat parte la turnee teatrale în America, Africa de Sud și Anglia. A colaborat la realizarea unor programe de radio și televiziune, participând și ca actor în trei filme. A participat la festivaluri de teatru și cultură evreiască la New York, București și Iași.

Între anii 1965 și 1994 a colaborat la publicațiile israeliene în limba română „**Viața noastră**”, „**Lectura**”, și „**Facla**”. De peste un deceniu și-a intensificat activitatea publicistică și scriitoricească, devenind colaborator permanent al cotidianului „**Ultima oră**”, „**Jurnalul Săptămânii**”, dar și al revistelor „**Orient Express**”, „**Magazin Express**” și „**Izvoare**”. Prin legăturile de prietenie rămase vii în Tulcea, prin prietenii săi, este trăitor al zilelor noastre în revistele „**Steaua Dobrogei**” din Tulcea și „**Boema**” din Galați.

Prin ceea ce a realizat pe linie literară și scriitoricească, în timp record a devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România și din Israel, a scris și a publicat doar în limba română începând destul de târziu: Copilul din mine(2002), Inimi deschise(2003), De unde am venit (2004), De-ale lui Unu' Moişe(2005), Povestiri de aici și de acolo(2005), Domnișoara(2007) Trifoi cu patru foi(2008), Maria, mozaicul unei vieți(2009) Pe malul Dunării(2010) iar acum, iată cu acest roman „A doua primăvară” ce continuă un sistem cotidian, dar care este o întâmplare ce poate fi repetată, dar nu pozată.

Carol Feldman... un român-evreu născut în Tulcea, actor la Teatrul Evreiesc de Stat din București, emigrant, actor, regizor, dar în același timp soț, tată, bunic, după ce a trecut de toate barierele vieții, a devenit abia în 2002(!) scriitor, dar nu oricum...

Citind romanul și încercând să mă raportez la

ceva, acesta nu poate fi comparat cu nimic, chiar dacă totul este românesc. Carol Feldman este un român care s-a născut și a trăit în România, dar care a plecat în lumea pe care viața lui a ales-o. Inima îl forțează să vină aici, unde neamul neamului său, poate rătăcit sau statornic, așa cum istoria a dovedit-o, a lăsat urme adânci umanității și identității românești pe care o regăsim în cărțile domniei sale. Direcția bună, corectă și de suflet, este cea dată de ultimul roman „A doua primăvară”. Lansat pe 26.11.2011, la Tulcea, evenimentul organizat de primăria municipiului, cu implicarea directă a primarului Constantin Hoge, în colaborare cu Asociația Scriitorilor „Aegyssus”, sufletul manifestărilor de acest gen, a prilejuit întâlnirea autorului cu vechii prieteni și admiratorii mai tineri ai scrierilor sale.

Ca membru al asociației scriitorilor tulceni, am participat la acțiunile ce s-au desfășurat în Tulcea cu ocazia acestei onorante vizite. Lansarea romanului „**A doua primăvară**” în foaierea teatrului „Jean Bart” a fost un moment ce poate fi notat cu multe plusuri, nu numai ca participare, dar și prin cuvintele al căror conținut, au parcurs în câteva minute distanțe ce pot face legături dacă sufletul este capabil să facă abstracție de granițele etnice sau partinice.

Actorul, regizorul și scriitorul Carol Feldman, a înmănunchiat toate calitățile alese ce au impresionat prin interpretarea cuvintelor adresate asistenței, cu o undă de regret că soția sa, Bety, de această dată nu este alături de domnia sa pentru a gusta din bucuria unei împliniri la care a participat în calitate de prim consultant.

Primarul tulcean a deschis seara, a rostit cuvântul de bună gazdă, după care a lăsat pe cei mai pricepuți în ale literelor să-și expună în fața asistenței opiniile la adresa cărții lansate. Editorul Adi Cristi(Editura „**24 ore**” Iași), cel ce s-a îngrijit de tipărirea cărții, prof. Mihai Marinache, critic și exeget de certă valoare, ce l-a impresionat pe autor în aprecieri corecte și autorizate, prietenul și colegul de suflet Victor Iancu, poetul Constantin Bejenaru-Beco, toți au prins în țesătura celor cuvântate, aprecieri certe, nu doar la cartea lansată, dar și la tot ceea ce înseamnă activitatea literară a d-lui Carol Feldman, cunoscută în totalitate la Tulcea.

A doua zi a vizitei la Tulcea, scriitorul Carol Feldman a fost invitat la o întâlnire cu membrii Asociației „Aegyssus” a scriitorilor tulceni, la care a răspuns cu amabilitatea-i cunoscută și unde s-a bucurat de o prezență de excepție a oamenilor făuritori de cultură și artă românească de care plaiul nord-dobrogean se bucură. Cuvântul președintelui asociației de la acest eveniment spune mult pentru a lămuri reușita unei acțiuni de proporții ce nu țin de etaloane, ci de suflet:

Poveștile cu un om plecat de 60 de ani din orașul de baștină devin un termen de comparație pentru cel ce ce și-a înfipt pentru prima dată mâinile în lutul frământat de strămoșii lui, cu cele ale asfaltului fumegând aproape continuu în aerul tot mai viciat al zilelor noastre ce dau impresia că mult n-ar mai fi, dar nici puțin n-a mai rămas...

(continuare în pag. 21)

(urmare din pag. 20)

„Întâlnirea de suflet” cu prietenii scriitori tulceni a debutat cu o sensibilă alocuțiune a președintelui Asociației Scriitorilor „Aegyssus” Tulcea, prof Mircea-Marcel Petcu:

Întâlnire de suflet

E toamnă, o perioadă în care clipele măresc zilele, iar nopțile concurează visele. E rece, un rece alb de la o lună ascunsă într-o mantie argintie ce face ca vârsta pământului să pară mai mică. Noi, într-o fugă continuă încercăm să ajungem la locul unde destinul ni se împlinește. Inimile parcă bat într-un ritm mai alert încercând să întrecă răsuflarea grea a vântului.

Privesc fețele copacilor zbârcite de ploaia nemi-loasă și înghețată a cerului. Frunzele cad îngreunând pământul în rotirea sa milenară. Ochii caută în neștire limbile ceasului biologic, dar ele au propriul ritm.

Mă gândesc la noi, la scurgerea noastră prin acest timp și spațiu. Suntem împliniți, avem roade ce aleargă în jurul nostru bucurându-ne zilele prezente, transformând viitorul în prezent. Măine e azi, azi e mâine, iar trecutul e cartea cu amintiri.

Suntem trecători, dar în această șerpuire urmele pașilor noștri rămân scrise pe unda nevăzută a timpului prezent, pentru o eternitate ce va putea fi valorificată. Aici, astăzi suntem părtașii unei întâlniri de suflet în care timpul s-a oprit condensat parcă în dumnea-voastră, iar noi privindu-vă nu facem altceva decât să preluăm o parte din cartea amintirilor dumneavoastră pe care să le prindem într-un prezent-viitor al nostru.

Poate într-o altă toamnă, alte inimi, alți ochi vor depăna la cumpăna orelor astrale elemente ale definirii și trecerii noastre prin razele timpului.

Undeva praful acumulat păstrează puritatea fructelor de toamnă, iar gustul dulceag al lor înfrumusețează viața dându-i acel parfum unic păstrat cu cerbicie la răscrucea drumurilor de fum, unde nu există priorități, ci doar trăiri. Vă mulțumim că existați, domnule Carol Feldman!

Mircea-Marcel Petcu - Președintele Asociației Scriitorilor din Județul Tulcea

Domnului Carol Feldman,

Aici

*Într-o lume peștriță,
uitată, dar plină
de doruri și iubiri
având într-o mână
destinul de Om,
iar în cealaltă condeiul prieten,
stă Carol
privind dintr-o casă
spre cealaltă casă rămasă...
cuvântul blând curge
povestind despre
urcușuri sau coborâșuri...,
noi ascultând reușim
să vedem tabloul descris
și poate să înțelegem
ce fac evreii
ajunși la ei... acasă.*

Apare

*Mi-ascult gândurile
pe care le verific;
îmi place s-aud păreri,
dar nu ca pe niște condiții,
povestesc, spun,
vorbesc cu glas tare,
iar clipele trec parcă
mai repede,
concepția prinde contur,
iar când cineva îmi spune:
„trebuie să scrii cartea!”
mă adun,
îmi fac un scenariu,
după care trecând
prin toate întâmplările (etapele)
apare cartea
în care
al doilea anotimp
nu e anotimpul iubirii
ci
„A doua primăvară”.*

Pe tema cărții lansate cu o seară înainte au cuvântat și scriitorii tulceni Olimpiu Vladimirov, Tănase Carașca, Nicolae Rădulescu, completați de sufletul întregii acțiuni, prof. Mihai Marinache fără de care literatura tulceană ar respira mai greu, aceștia exprimându-și bucuria de a simți în mijlocul lor importanța prezenței unui scriitor israelian de limbă română, ce de fiecare dată, pentru evenimente de acest gen face ocolul lumii începând cu Tulcea, unde știe că a luat prima notă mare la întâiul strigăt ce se numește, **APGAR** și recunoaște și acum locurile copilăriei ca fiind unice, dar rămase doar în amintire în forma ce azi a trecut în coordonatele prezentului de multe ori distructiv.

Dar aici era vorba despre o carte lansată la Tulcea de scriitorul israelian de origine română, născut la Tulcea, Carol Feldman, ce își respectă o promisiune făcută cândva, cuiva, sau sie însuși, aceea de a veni aici pe dragele meleaguri ale copilăriei pentru a-și lansa frumoasele daruri ale vieții de artist. Nu intenționez să prezint nicidecum cuprinsul romanului „**A doua primăvară**”, o carte ce păstrează oarecum forma și conținutul celor dinainte: „**Domnișoara**” și „**Maria-mozaicul unei vieți**”. Eu scriu doar despre o carte pe care am avut prilejul să o citesc încă înainte de apariția ei în forma definitivă și am putut constata că scriitorul Carol Feldman este un căutător prin sufletele frumoase scoase din bunătate, dăruire, puritate, dar și din păcat și greșeală omenească. Toate cele trei cărți amintite mai sus, sunt o țesătură trainică rezultată dintr-un război pașnic și popular pe la noi, din care rezultă abale, ii spumoase, preșuri multicolore, pânze de așternut și...țesătura vieții găsită și regăsită în costumele populare ce aruncă peste timp capete de curcubeie purtătoare de spirit românesc recunoscut chiar și de cei ce cred că românismul se limitează la un spațiu cuprins între oareșce limite naturale cu țărâși bătuți de ciocane oțelite prin covacerii vremelnice.

(continuare în pag. 32)

Liviu BAITEL

Diminețile mele

Dimineți aburinde,
Somnoroase și moi,
Cu miros de migdale
Între miercuri și joi

Dimineți de speranțe
Prin ferestre foșnind
Îmi tresaltă prin suflet
Ca un zvon de colind...

Dimineți de hârtie
Creponată, color,
Risipite pe case,
Coborând în pridvor

Dimineți dezgolite
Prea devreme din vis
Ca o taină sub stele,
Dimineți de abis

Diminețile mele
Îndrăgostite mereu,
În oglinzi trecătoare
Veșnic doar chipul tău.

Tu, anotimpul meu

o să moară și vara aceasta
undeva, lângă tainica mare,
trupu-i mic și firav, ca din alge
va rămâne un fel de-ntrebare
pentru clipa de toamnă ce vine
să ne plouă de-acum pe vecie,
neștiind că din munți, se pogoară,
prea curând, chiar și iarna pustie...

numai tu, de e toamnă sau vară,
pentru mine, rămâi primăvară.

Numele tău

Ca o poveste, numele tău, ca o poveste,
Te îndrăgostești de el subit, îl strângi la piept,
Apoi, în vise dulci îl pierzi, te împresoară,
Și nici nu știi de este ori nu este...

Ca un destin, numele tău, ca un destin,
Iscaț suav, din rouă tremurândă,
Când eu te-aștept, cu sufletul la pândă,
Să mă iubești, puțin câte puțin...

Ca o poveste, numele tău, ca o poveste,
Scrisă cu lacrimi mărunte, poate pe un geam,
Înainte de a fi, tot ce-a fost încă este,
Iar eu nu mai știu dacă sunt sau...eram...

Și dacă viața

și dacă viața,
nu este decât
o simplă bătaie din aripi,
puțin
după
răsăritul soarelui
când
lumea

se-încrâncenează amarnic
să nu te cuprindă
așa cum ți-ai dorit...
încercând
să te-înșele,
cum că altceva
decât ceea ce ești
ea

te vede
fiind,
demonstrându-ți
că umbra ta
așternută
peste câmpia de maci,
sângerândă,
poate fi un concret
punct de sprijin
prin sinergia lui însuși...

și totuși,
dacă viața
nu e decât o simplă bătaie din palme,
la căderea cortinei,
atunci
lumea
ea însăși
prin sine,
de care parte a lumii
este?

Treizecișase

nu mă pot despărți
de timpul acesta
în care tu îmi ești
mai mult decât
lumina...umbrei...

nici nu știu dacă vreau,
ori,
dacă îmi trebuie...

dar e atâta disperare
și tristețe
atunci când asfințitul
coboară străin
peste absența ta încât...
prefer să nu mă despart
de timpul
acesta
în care îți sunt rouă
sub tălpile plutind...

Dorian MARCOCI**Aleca**

"Băncile" sufletului se-adâncesc
Pe o alee-n dăinuire
Aliniate-n mod firesc
lubirilor din amintire.

Culori și umbre-ntrepătrund
Atât realități și vise,
Neîncercând să le ascund
Las porțile mereu deschise.

Deschise-n toamnă primăveri,
Cu amintiri de rouă,
Catifelări din mângâieri,
Într-o lumină nouă...

Lumina unui rod bogat
În suflet, pe o alee
Cu "băncile" care-au păstrat
Pentru iubiri o cheie.

Mirare

Cum a trecut totul în zbor,
Acuma era primăvară,
Din energia tuturor
Mulțimi de muguri stând s-apară.

Zile de vară, nopți de dor,
În necuprinse paralele
S-au scurs atâta de ușor
Grăbindu-se parcă-ntre ele.

Și-am poposit în tonuri vii,
De toamn-adusă pe-o tipsie,
De prin livezile-aurii
Sau din păduri, de care știe

Doar luna cocoțată-n nori...
Și ca măsuri de prevedere
S-a-nveșmântat adesea-n zori
Cu bruma multelor mistere.

Le-am dezlegat la Sfântu-Andrei
Când iarna se-mbia s-apară
Cu datini strânse de flăcăi...
Grăbindu-ne spre primăvară.

Mărturisire

Nu pot să nu rămân sentimental
Deși în viață-adesă m-am ciocnit
De nepăsarea "măștilor de bal"
Și de suficientul ipocrit.

Oricât de trist, eram un fericit
Căci nu purtam balast ocazional

Și chiar atunci când am greșit
Am fost salvat de un... sentimental.

Glasul nopții

Lăcuste harnice în glasuri
"Împodobesc" tăceri de munte,
Puse întruna pe taifasuri
Și doruri necuprins de multe...

Mai fâșâie în cetini vântul
Și Mureșul sprințar în unde,
Nu-și are nici un rost cuvântul
Când noaptea simfonii ascunde...

Regăsirea mării

Te-am regăsit ca pe-o iubită
Cu trup și suflet fără stare
Și valuri albe de ispită,
Cu păsări,gânduri de chemare.

Bogat de zări ,de cer albastru
De profunzimi ce se măsoară
În taina sufletelor noastre
Prin clipe magice ce zboară,

Înmănunchiate în iubire
Sau risipite-n univers
La unii dar de fericire,
La alții fără de-nțeleș...

Iar necuprinsele-ți hotare
Chemând adânc ,răscolitor
M-au fascinat fără-ncetare
Învăluindu-mă în dor

Și -acum când sunt atât de-aproape
De clipa blând ,izbăvitoare,
Am apăsat nisipul umed
Punându-ți inima-mi în cale!

Răsărit de vară

Câmpul, roua, ceața fină
Contopite-n răsărit,
Creionate de o mână
Din sublimul infinit,
Împletire de nuanțe
De migală și culoare
Într-un univers minuscul
Proaspăt, cu acea candoare
Regăsite-n zorii zilei
Peste pajiști și grădini
A debutului de vară
Mirosind a tei și crini.
Un tablou al tinereții,
Al eternului, divin;
Regăsind mereu în suflet
Un corespondent calin
Când descoperi cu privirea
Cercetând așa-ntr-o doară
Răsăritul fără seamăn
Dintr-un început de vară.

Petre RĂU

Limba lui Dionisie

Lui Dionisie i s-a urcat o idee la cap și, prins în mreje și încântat peste măsură, nu voia în niciun fel să mai renunțe la ea. Era preot în sat de aproape doi ani. Lumea îl știa de preot bun că, oricât ar fi fost el de rău, mai rău și mai avar decât celălalt dinainte nu ar fi putut fi. Dar Dionisie avea și el, ca tot omul, un cusur pe care o parte din săteni nu i-l prea înghițea: vorbea singur. Și asta n-ar fi fost nimic, dacă măcar ar fi vorbit și el ca toată lumea. Numai că el vorbea o altfel de limbă, una magică, pe care nimeni nu i-o putea desluși. Nimeni n-o recunoaștea, nu se putea ajunge la ea.

Altfel, preotul ducea o viață normală, de familist, cu doi copii, cu obiceiuri și fapte aproape obișnuite. Nu-i cunoștea el pe toți din sat, când și când mai întreba pe câte unul de nume, dar oamenii se obișnuiseră și cu asta. Îl socoteau ca și cum nu prea ar avea ținere de minte, și asta nu era deloc o boală grea, cu toate că celălalt duhovnic de dinainte ți-ar fi înșirat pe de rost numele fiecăruia dintre cei șapte-opt copii câți întâlnea prin câte vreo bățătură.

Felul părintelui Dionisie de a vorbi cu oamenii și de a-și ține predicile era unul cu totul deosebit. Vorbea rar, puternic și uniform, fără nici un fel de intonație, fără mimică și gesturi. Se trudea ca fiecare cuvânt să-l pronunțe întreg, răspicat, fără să-l scurteze sau să înghită vreun sunet. Cei cu care stătea de vorbă bănuiau că se născuse bălbăit și de aceea, ca să-și învingă defectul de vorbire, își alegea cuvintele și le pronunța cu atâta grijă. Se înșelau însă, dovadă că fiecare frază pronunțată de el era plină de sens și conținut. Oricum, oamenii apreciau că era născut la oraș și, cu toate acestea, preferase totuși slujba aceasta modestă la țară, în sătucul lor sărăcăcios.

Erau în satul acela oameni plini de vigoare, molcomi și bine făcuți, destul de siguri pe ei, dar foarte legați de pământ, de cele duhovnicești și de grija pentru ziua de mâine. Deși preotul nu ducea o viață prea deschisă ochilor lumii, oamenii îi știau aproape fiecare mișcare, căci nu erau dispuși să-i permită prea multă libertate, să facă ce ar dori el. Era o fire ascunsă și seacă, obișnuind să stătea mai mult închis în casă, sau să zăbovească de unul singur prin biserică după slujbă. În afara zilelor în care avea de ținut vreo slujbă pe la biserică, sau un ritual pe la vreuna din casele lor, oamenii nu-l prea puteau controla, iar asta nu le convenea. Poate din acest motiv îi atribuiau tot felul de lucruri necurate, pe care le-ar fi făcut în astfel de momente ascunse, departe de ochii satului.

De fapt, se întâmpla uneori ca părintele Dionisie să intre într-un fel de transă religioasă, din care nu puteai observa mai mult decât o imposibilitate de a articula cuvinte întregi, spuse pe ascuns, rezumându-se doar la silabe amestecate, fără cap și coadă, dar și fără

înțeles pentru cel ce auzea frânturi din acele îngăimări ce se petreceau totuși rar și pe neașteptate.

Dintre săteni, cel mai mult îl ținea sub observație moș Toader, paracliserul bisericii, care era mai des prin preajma lui. Îl surprindea uneori că se supunea acelei practici bizare, chiar și când se afla în altarul bisericii, acolo unde îi ducea cădelnița proaspăt alimentată cu cărbuni și tămâie pentru a tămâia cu fum sfințit pe credincioși.

Odată i s-a părut că deslușește, prin noima aceea de cuvinte ciudate, cuvântul *dușman*, dar nu era prea sigur. Când a avut prilejul, i-a vorbit despre asta, în mare taină, preotesei, aducând vorba ca din glumă. Dar n-a reușit să scoată mare lucru de la ea. Dimpotrivă, i-a răspuns, contrariată, că nu se poate așa ceva, că nu-i adevărat, părintele nu vorbește niciodată singur, nici măcar prin somn, și probabil că doar i s-ar fi părut lui.

A mai încercat moș Toader să deslușească povestea și cu alți consăteni, în special cu cei mai apropiați, de-o vârstă cu el, dar s-a trezit că nimeni nu-l ascultă. Ba, mai mult, unii chiar îl credeau mincinos, sau că-i poartă dușmănie duhovnicului.

De atunci, moș Toader n-a mai îndrăznit să discute despre treaba asta cu nimeni, de teamă să nu afle preotul ce gândește și ce crede el. Mai înainte, însă, aflase de la cineva că, obiceiul acela al preotului ar putea fi o formă păgână a darului de a vorbi în limbi, ceva ce ar avea sigur legătură cu diavolul, al cărui scop, știa bine, nu putea fi altul decât acela de a-și asigura accesul în biserică lui Dumnezeu și de a o distruge din interior.

Fără ca duhovnicul să bănuiască ceva, moș Toader începuse să-și facă semnul crucii atunci când îl întâlnea în cale. La fel și în biserică, mai ales că, în incinta lăcașului sfânt, nu putea fi suspectat de nimic. Dar paracliserul nu-și făcea crucea aceea la fel ca orice bun creștin, ci mai adăuga în gând și câte un "Piei Satană!", pe care nimeni nu i-l ar fi bănuțit, și nici el nu ar fi îndrăznit să-l zică cu voce tare.

L-a întâlnit nu o dată pe părintele Dionisie pe valea Smârdanului, foarte aproape de mlaștină, acolo unde apa pârâului se lărgeste dintr-odată și se abate lateral, făcând un iaz mare, o binecuvântare pentru sat, mai ales că pârâul seca des vara. Iazul era așezat chiar în spatele cimitirului. La marginea lui, pecetluită prin gardul de sârmă înghimpată al țințirului, se întindea de multă vreme o mlaștină, provenită din scursurile de cocs, zgură și resturi metalice ale combinatului din apropiere. Toate aceste sedimente, amestecate cu clisa groasă și întoarsă deseori pe toate fețele de câteva excavatoare și drage care mai curățau pe acolo, făceau din băltoacă una de temut: nimeni n-ar fi îndrăznit să-și bage picioarele în mălul acela, pentru simplul motiv că n-ar mai fi ieșit de acolo, așa cum, de altfel, se și întâmplase, în urmă cu câțiva ani, cu doi copii din satul vecin.

În această vale liniștită, în fiecare noapte senină, atât în cele de vară, cât și în cele ale primăverilor târzii sau ale toamnelor timpurii, dinspre baltă se puteau distinge îndelungatul orăcăit al

(continuare în pag. 25)

broaștelor și țărâitul neconținut al greierilor, dar și zumzetul găngăniilor nevăzute, și foșnetul frunzișului, și murmurul tainic al pârâiașului, și țipetele păsărilor de noapte. Mai rar, însă, prin aceste locuri, se putea auzi vreun zgomot care să trădeze prezența vreunui om la ceasuri după ce s-a lăsat întunericul.

Biserica satului se afla la capătul cimitirului, în partea dinspre miazăzi, acolo unde se întindea vatra satului cu cele mai multe gospodării. În partea opusă era un rest de sat, cu numai câteva case, printre care se afla și cea parohială. Pentru a ajunge de acasă la biserică, preotul Dionisie putea străbate drumul pietruit al satului, însă acesta ocolea mult pârâul și iazul prin partea de răsărit și din această cauză nu îl folosea decât rareori, mai ales când era invitat de vreun sătean cu căruța, sau de vreun altul, dintre cei câțiva - puțini, ce-i drept - care treceau pe acolo cu mașina. Mai avea însă și posibilitatea să taie direct cimitirul și să iasă la capăt printr-o gaură în gardul acestuia. Dar mai dispunea totodată și de o scurtătură, care se vedea, pentru lehamitea sa la mersul pe jos, o adevărată binecuvântare: putea străbate cărăruia îngustă de pe lângă gardul ce împrejmuia cimitirul în partea de răsărit, cărăruie care se strecura ca un firicel chiar pe marginea mlaștinii. Prefera această din urmă cale pe care, de altfel, o folosea în cursul zilei multă lume și era mai la îndemână. În plus, nu era privit cu ochi răi de unii săteni atunci când, trecând prin mijlocul cimitirului, era nevoit la capăt să se strecoare prin gaura aceea dinadins făcută în gard. Noaptea însă, fără o lumină însoțitoare, nu îndrăznea nimeni să traverseze pe acolo, poteca aceea fiind înclinată spre mlaștină și, când era năpădită de noroaie, drumul devenea primejdios.

Într-un început primăvăratic de seară se făcu frig afară și umezeală. Soarele încălzea puțin peste zi, dar la amurg aburul ridicat de căldură se îndesa într-o pâclă groasă, ce-ți umezea aproape instantaneu fața și mâinile. Tot pământul era afânat, îmbibat de apă. Ce căuta preotul în iarba udă din apropierea bisericii, pitulat după tufele mlaștinii și ferit de orice privire din sat?

Paracliserul îl dibui așezat pe spate în iarbă, sprijinit în coate, cu omoplații ridicați o palmă de la pământ. Privirile sale băteau dincolo de baltă, undeva în zarea dinspre sat, dar ce puteau surprinde ele printre tufele acelea din față? Își arunca, spasmodic, amândouă brațele în aer și izbucnea în bolborosiri extatice. Îngăima sunete neinteligibile, de chemări deznădăjduite, deși sunau ca un început de predică.

Totul părea un spectacol straniu, care reuși să-l tulbure complet pe moș Toader, căci sufletul lui se umplu de repugnare, de o scârbă a cărei vrăjmășii nici nu o bănuia. Doar fremăta, însă nu îndrăznea să se revolte. Trăind singur în gospodăria lui, nu avea cui să se destăinuie.

Tot atunci, în apropiere de biserică, o întâlnise pe Natalița lui Vasile Miriște. Îi dădu binețe și trecu mai departe, fără să se întindă la vorbă cu ea. De altfel, în ultima vreme, nu mai avea răbdare să stea la taclale cu consătenii lui. Prefera să se refugieze repede în casă și să-și judece faptele de peste zi în singurătate, plănuiind altele noi pentru zilele următoare. De unde să știe cât de mult aveau să se încălcească lucrurile?

Cum se apropiau sărbătorile sfinte, într-o zi a

îndrăznit să-i ceară preotului sfânta împărtașanie. S-a gândit că ar fi mai bine să se spovedească, să întâmpine curat învierea lui Iisus. Știa dinainte ce anume va mărturisi din gândurile sale ascunse, dar când se trezi sub patrafirul popii l-a apucat frica și nu a pomenit nimic din temerile sale.

A petrecut sărbătorile Paștelui cu o nemulțumire adâncă în suflet, ba chiar cu teama că n-a trecut cu bine încercarea de ușurare a sufletului. În plus, a înțeles că-și urăște de moarte duhovnicul, asta pentru că nu reușea deloc să-și limpezească gândurile și simțămintele. Înțelese acum că încrederea lui în Dumnezeu nu este oarbă cătuși de puțin și că se întemeiază pe un fapt foarte simplu și totodată foarte convingător: pe experiența ultimelor luni de când surprinsese și se căznea cu taina părintelui Dionisie.

Se întreba uneori: dar dacă acestea vor fi niște suspine negrăite și vorbele acelea sunt doar bolborosite numai pentru ca diavolul să nu poată înțelege rugăciunile? Numai că nu-și amintea nicăieri că ar trebui să ne ascundem rugăciunile de cel rău. Știa bine că necuratul tremură când îi aude pe creștini rugându-se.

Într-o noapte a visat că duhovnicul îl roagă stăruitor să-i țină taina ascunsă. Îi făcea semne, cu înțelegere, dar și cu disperare, să nu dea în vileag cele văzute. Dar ce văzuse? Dimineața nu-și aminti mai mult de-atât.

Lângă clopotnița se afla o magazie de lemn care adăpostea tot felul de lucruri de-ale bisericii: câteva lăzi putrede, cu resturi de lumânări care trebuiau de mult duse la prefăcut, prapuri vechi mâncați de molii și cădelnițe stricate aruncate acolo, niște fiare rupte sau îndoite, câteva preșuri groase și uzate care tocmai fuseseră scoase din incinta bisericii și înlocuite cu altele noi și multe altele. Toamna însă, de cum apăreau primele semne că vremea stă să se răcească, magazia trebuia umplută ochi cu lemne de foc pentru cele două sobe din lăcașul sfânt.

Singurii care țineau cheia și aveau acces la magazie erau părintele Dionisie și paracliserul. Dar părintele nu intra pe acolo nici măcar o dată pe an. De aceea, când îl văzu într-o zi, după ce sfârșise slujba și lumea pleca acasă, că deschide ușa depozitului și pătrunde înăuntru, moș Toader nu s-a gândit decât că vrea să mai știe și el ce mai e pe acolo, să mai verifice una alta, la nimic altceva. Pentru că înăuntru stăruia un iz de stătut, de praf și de mort, lui moș Toader nu plăcea să-și bage nasul pe acolo decât atunci când era nevoit să o facă.

Povestea cu magazia poate n-ar fi însemnat niciodată nimic în viața lui moș Toader dacă într-o altă zi, când tocmai se gândea să înceapă pregătirile de aprovizionare cu lemne de foc pentru iarnă, nu ar fi intrat înăuntru ca să facă un pic de ordine. Numai că, ce-i fu dat să vadă? Cineva umblase pe acolo. Știa sigur asta, pentru că, numai cu o zi în urmă, intrase în magazie să-și facă o idee despre cât loc ar avea pentru depozitarea lemnului. Știa din faptul că, într-un colț al încăperii erau așternute pe jos niște

(continuare în pag. 26)

preșuri care nu se aflaseră acolo în ziua anterioară. Așternutul, gros și îmbietor, părea făcut de mâna cuiva priceput, care și-ar fi dorit să doarmă sau să se odihnească în el ceasuri întregi.

Primul său gând a fost la părintele Dionisie, singurul care, în afară de el, avea cheia de la magazie. Dar de ce ar fi dormit preotul, nu acasă, în căldura patului său, ci într-o baracă de scândură, sărăcăcioasă, întunecată și cu miros de mortăciuni, prin care băntuie liliaci, fluturi și fel de fel gănganii de noapte prin toate ungherele din pod? Sau poate că mai avea și altcineva cheia? În orice caz, nu se vedea nicio urmă că ar fi fost forțată vreo balama pe undeva.

Mintea sa a intrat din ziua aceea într-o continuă îndoială. Își propusese să-l întrebe pe preot dacă împrumutase cheia cuiva, numai că, la slujba următoare care s-a întâmplat chiar a doua zi, lucrurile au luat o altă turnură. În biserică, chiar în timpul predicii, Natalița leșină. Se prăbuși femeia cât era de lungă pe covorul de lână, înainte ca cineva să apuce s-o sprijine. În căzătură se auzi limpede capul lovindu-se cu zgomot de podea, însă preșul atenuase mult din impact. Se făcu dintr-o dată vâlvă în lăcașul sfânt. Unii susțineau că de la fumul de lumânare i s-a tras bieteii femeii. Preotul a țâșnit din fața altarului să o ajute, când tocmai cineva striga că era vorba despre Natalița. Femeia deschise însă repede ochii și scutură cu uimire din cap, iar preotul o ridică el însuși în brațe să o așeze pe un scaun. Lui moș Toader i se păru însă că o ține prea strâns și cu prea multă emfază în brațe.

Acesta a fost și motivul pentru care n-a mai îndrăznit să-l întrebe pe preot despre povestea cu magazia. În mintea lui incolți o bănuială și nu și-a mai putut-o scoate din cap. O știa bine pe Natalița, o femeie înaltă și veșnic agitată, care purta mai tot timpul o pălărie mototolită, dar elegantă și haine care miroseau mai tot timpul a naftalină. Era femeie de serviciu la școala din sat. Era de felul ei o biserică, știa toată lumea asta. Venea Natalița mai des decât celelalte femei pe la biserică, mai ajuta pe ici, pe colo, scutura covoarele, mătura peste tot. Dar avea grijă totdeauna să-și țină rugăciunile, să se închine și să sărute mai toate icoanele și crucile, adesea cu gesturi largi și pline de evaziune încât, deși nu trecuse de patruzeci de ani, era considerată ca neînchipuit de evlavioasă, un model de comportament desăvârșit de bună creștină. Bărbatul ei, cam molatic și ursuz, nu prea îi purta de grijă, și nici n-ar fi avut timp, căci era plecat de dimineață și până seara târziu, ba uneori și nopțile, când muncile câmpului erau în toi, iar tractoarele trebuiau alimentate cu motorină, în permanență, sau reparate când era nevoie, căci omul de priceput era priceput. N-aveau copii, însă satul știa bine că încercaseră de-a lungul timpului toate leacurile ca să le dea domnul și lor un vâstar în bățătură.

Moș Toader observase că preotul întorcea câteodată capul după ea și o privea stăruitor când îi trecea prin preajmă. Dar niciodată nu i-ar fi trecut prin cap vreo suspiciune despre vreun legământ primejdios între ei. În fond, ea era o femeie de o condiție socială mai puțin decât modestă, în timp ce preotul avea o gospodărie bogată, avea acasă o preoteasă tânără și frumoasă, care îi dăruise doi copii sănătoși și vioi la minte. Dar poate că

slujitorul celor sfânte descoperise alte lucruri interesante la această femeie, asta nu mai putea ști moș Toader, deși mintea lui născocea și asemenea îndoieli.

De la un timp nu mai putea dormi nopțile. Nici până atunci nu putea închide ochii decât câteva ceasuri pe noapte, dar acum nu mai dormea aproape deloc. Ieșea în toiul nopții în ogradă, își îmbrățișa gardul cu amândouă mâinile și se uita multă vreme la stele. În nopțile senine, când mulțimea aceea de lumini din înaltul văzduhului îl făcea să gândească la veșnicie și la imensitatea lumii, numai stelele îi mai aduceau pe cer. Când ele nu apăreau totdeauna pe cer. Când privea bolta nefârșită, dar fără luminițele stelelor, o simțea mică și neînsemnată, pe când pământul umed care aburea sub el îl simțea aproape, îi era drag și-i umplea ființa. Dar de ce oamenii lui sunt așa de prefăcuți prin aproape toate ungherele vieții? Oare cum îl privește pe el Dumnezeu? Ce gândește Dumnezeu despre preotul Dionisie, mandatarul lui pe pământ, prin aceste locuri? Nu primea însă niciodată răspuns la întrebările sale. I se părea că pământul e prea plin de neliniște, de farisei și iude, ca să mai fie preocupat cineva să-i țină rosturile. Ar fi vrut el însuși să-și afunde mai des capul în pernă și să se roage să primească, din adâncul milosteniei lui Dumnezeu, seva vieții veșnice și fericite.

Când revenea cu picioarele pe pământ se gândea că există numai o cale să scape de îndoieli. Să-l urmărească zi și noapte pe preot ca să-i înțeleagă drumurile și rosturile. Când se necăjea amintindu-și toate întâmplările cu el, își făcea drum prin grădină și se oprea lângă casa acestuia, trăgând cu ochiul. Îl pândea câteodată peste gardul dinspre cimitir, îl vedea tăind lemne în fața șopronului ziua în amiaza mare sau trebăluind câte ceva prin ogradă, și atunci îl apuca un fel de furie rece.

Cel mai des îl putea urmări când se strecura spre biserică, sau înapoi către casă, pe firicelul de potecuță de pe lângă gardul de sârmă al cimitirului. Îi vedea umbra care se contopea cu aceea a tufărișului întunecat al bălții și a copăceilor pitici ce creșteau otova în preajma smârcurilor.

Era convins că demonul din duhovnicul satului se întărea din ce în ce mai mult. Chiar și unele vorbe de-ale preotului din timpul predicilor sunau ca niște păcate, deși se temea să creadă că puteau fi chiar erezii. Când îi vedea ochii negri, întunecați, deși catifeლაți, și dulci ca prunele, știa că sunt înșelători, că ascund în ei o patimă discretă și un dor tulbure, precum fântânile alun-gite ale unui suflet necunoscut.

Deslușea acum mai limpede în ochii Nata-liței chemarea spre păcat și arătarea hidoșeniei din sufletul ei spre care tânjea cel al duhovnicului său, înstrăinat și chinuit, cerșind ușurătate și îndurare.

Nici nu mai știa dacă văzuse în vis sau era

(continuare în pag. 27)

realitate, dar își amintea limpede cum într-o zi Natalița s-a dus în tufăriș, s-a dezbrăcat aruncându-și toate hainele pe jos, și-a despletit părul, l-a înfășurat în jurul șoldurilor și a pornit înaintea preotului care o aștepta acolo. El privea taina descoperită a trupului de femeie, cu ochii lucind, cu fruntea încrețită a uimire.

Altădată îl surprinse pe preot singur, tot în plină zi, pe malul heleșteului. Făcuse un pas spre mlaștină, parcă vrând să măsoare adâncimea apei măloase. Se uita cu băgare de seamă în dreapta și-n stânga, apoi se lungise pe iarbă, aproape târându-se. De acolo putea vedea câteva case din sat, de pe malul celălalt al iazului. Știa fiecare acoperiș, fiecare casă, fiecare bolovan de pe uliță. Din când în când se scula și urca pe panta unui dâmb ca să vadă mai bine. Abia în ziua aceea moș Toader a înțeles că duhovnicul său pândea de fapt toate amănuntele ascunse privirii, din curtea casei lui Vasile Miriște.

Într-o seară trebuia să tragă clopotul pentru a anunța un mort din sat. Apucase să se întunece și tocmai se cățara pe scara de scânduri groase care ducea în clopotniță, când lumina unei lanterne cu pâlpâiri gălbui-roșiaticice, purtată de o mână nevăzută pe cărarea dinspre mlaștină, îl îngrozi. Nu se aștepta la acea oră să se încumete cineva să treacă pe acolo, chiar dacă dispunea de o lanternă. Și, ceea ce era și mai surprinzător, lumina aceea se apropia, se îndrepta spre biserică.

Coborî repede din clopotniță, să întâmpine pata aceea luminoasă căci, după judecata lui, nu putea să o poarte decât părintele Dionisie. Mirat de cele văzute, se trezi răsturnat pe spate, până jos, în fața scării de la intrare. Zgomotul reuși să determine lumina aceea să dispară. Se scutură și sări de-a dreptul în picioare, așezându-se apoi pe prima treaptă a scării, fricționându-și coapsa și ștergându-și cu o mânecă sudoarea de pe obraz. Niciodată nu se simți atât de speriat, lucrurile se petreceau precum o coborâre în infern. În timp ce încă mai zăbovea pe scândură, fu cuprins de un gol apăsător. Își descheie tunică groasă pentru a încerca în zadar să-și zvânte trupul transpirat leaorcă. Inima începu să-și recapete ritmul normal. Obrazul îi era plin de pământ amestecat cu frunze, iar trupul înmuiat în sudoare. Simțea cum i se umflă vinele de la tâmpile și pulsul fierbinte al acestora. Știa că toate i se trag de la diavol, care stăruia prin preajma lui de o vreme încoace.

Își dorea liniștea de dinainte, sau măcar întunericul care să-l poată ascunde. Poate ar fi trebuit să fugă departe de această hoardă de ființe umane perverse, în mijlocul căreia se trezise, care abia de mai încăpea sub același acoperământ cu el.

Iată însă că luminița aceea nu se mai vedea nicăieri. Moș Toader așteptă clipe bune, în tăcere, dar luminița nu dădu niciun semn să reapară. Neînțelegând ce se petrece, se hotărî să meargă într-acolo, unde o văzuse, nu avea mai mult de douăzeci de metri de parcurs și s-ar fi lămurit cine rățăcea pe la ora aceea prin așa locuri.

Începu să grăbească pașii spre punctul acela, deși și-ar fi dorit să ajungă mai degrabă acasă, să-și poată odihni oasele și sufletul mâhnit. Sudoarea îi curgea șiroaie pe trup.

Intră pe cărare și se strecură pe drumul cufundat în beznă. Departe, un întuneric de nepătruns ascundea bolta arcuită pe sub care i se părea că înainteză în siguranță. Își dădu seama că în dreapta se aflau o grămadă de mortăciuni, schelete sau trupuri încă neputrezite, sub mormane înălțate din pământ reavăn, acoperite de frunze, ierburi și flori. Acolo va sta și al lui într-o bună zi, acolo poate că-și va găsi adevărata mângâiere. Acolo totul era liniștit, nemișcat.

Cuprins de groază în mijlocul unei tăceri bolnăvicioase, mormăi câteva cuvinte pentru a-și recâștiga curajul. Niște câini lătrau de zor pe malul celălalt al iazului, iar lătrătura lor seacă îl făcu să tresalte. Abia mai putea să răsuflă. Luminițele satului dezveleau o parte din drum. Se ținea în mers, cu ambele mâini, de sârmele gardului.

La un moment dat, tocmai când dădu drumul la sârme ca să depășească un dâmb, se poticni, piciorul i se agăță într-o buruiană uscată, iar el scoase un țipăt de spaimă, smucindu-se cu putere. Alunecă și căzu, sprijinindu-se în mâini. Degetele i se înfundară în pământul moale, acoperit de un covor ud de frunze și mâl. Când se ridică, văzu o luminiță sclipind undeva în vale, dinspre sat, și fu gata să cedeze primului îndemn, să se repeadă, chiar și rostogolindu-se, într-acolo. Se scutură și-și trecu degetele peste fruntea care-i ardea. Îi era cald. Bâjbâind, începu să se târască, rezemându-se din vreme în vreme într-o mână. Într-un sfârșit ajunse aproape la capătul cărării, de unde i se deschidea larg drumul spre sat, căci luminile dinspre el se apropiaseră.

Într-o altă seară, din același septembrie târziu, se petrecu din nou un fapt ciudat. Aproape că se întuneca în timp ce o pâclă grea se lăsa peste pământul umed de la marginea iazului. De acolo de unde se afla, moș Toader putea observa casa, în ferestrele căreia se așterneau primele pete de lumină ale câtorva candelă aprinse. Altădată, în spatele uneia dintre aceste ferestre, l-ar fi văzut pe preotul Dionisie plimbându-și umbra prin dosul perdelei, plin de sănătate și de vigoarea tinereții. Dar acum și-l închipui mai degrabă prin biserică, ținând probabil ochii închiși, în timp ce îngaimă fraze neînțelese, numai de el știute.

Răsufând adânc și silindu-se să-și ia ochii de la ferestrele acelea, aruncă o privire cotrobăitoare peste întinderea de apă învăluită în pâclă, care-l despărțea de biserică. Acolo, deasupra pâclei, precum deasupra unui râu revărsat, se puteau distinge înspre sat vărfurile negre ale câtorva copaci printre care se strecurau razele de lumină ale unor case în care se aprinseseră becurile.

Se gândi să se îndrepte spre biserică, să vadă dacă preotul mai avea de zăbovit prin lăcașul sfânt. Știa că-l va găsi acolo. Fiindcă afară se întunecase, se temu s-o ia pe lângă mlaștină și, trecând prin spărtura din gard, o tăie de-a dreptul prin cimitir.

Nu i-a plăcut niciodată noaptea prin cimitir. Mormintele păreau despuiate de iarbă, ca și cum o

(continuare în pag. 28)

ploaie proaspătă le-ar fi spălat, străbătând adânc prin movilele lor, până la sicriile de lemn care dospeau în umezeala murmurătoare a pământului. Peste tot mustea apa, cărăruile erau aproape astupate pe sub trunchiurile subțiri și zgrunțuroase ale salcânilor goi. Din panta lăcașelor de veci se vedea până departe, acolo unde satul se îneca într-o înnegurare tulbure, unde luceau stins ochiuri de apă, încrețite de o pală de vânt, ca o piele umedă, înfiorată.

Ajuns în preajma bisericii, văzu limpede luminile dinăuntru și se bucură că îl va găsi acolo pe duhovnic. Străbătu aleea de ierburi cu flori pe margini, de la clopotniță și până în fața intrării în sfântul lăcaș și, împingând ușa cu umărul, pătrunse înăuntru. Știa că e un semn bun, căci atunci când a intrat a simțit un puternic miros de rășină arsă. Era răcoare și plutea un miros stătut de tămâie și fum. În obscuritatea aceea, figurile grosolan vopsite ale sfinților de pe pereți păreau că se smulg din ceața aburindă a fumului de lumânări. Era o liniște deplină. Se îndreptă direct spre altar, știind că îl va găsi acolo. Când auzi primele semne de mișcare dinăuntru se convinse de-a binelea că era acolo.

Da, acum îl auzea bine, însă n-ar fi fost în stare să repete cuvintele acelea. De fapt, nu i se păreau deloc a fi cuvinte, ci mai degrabă vreo duzină de silabe alcătuită un fel de propoziție, care însă era repetată, aproape identic, de câteva ori la rând.

Se strecură cu greutate spre ieșire și părăsi biserica. Traversă curtea direct printre copaci și ieși pe poarta din spate. Poarta era pe jumătate putredă și, când împinse oblonul să se strecoare afară, aceasta scoase un scârțâit puternic. Ieși în grabă, să nu fie dibuit, și se trezi în lungul drumului umed și întins.

N-o porni însă spre sat. Se hotărî să mai rămână puțin, să-l aștepte pe scurtătura, în drum spre casa parohială. Cărarea udă și îngustă se întindea în fața lui, dar nu îndrăzni s-o urmeze. Se trase lateral din drum, se opri calm, lângă cimitir. Satul se întrezărea în depărtare, mic și întunecat. Așteptă pitulat în dosul unor copaci, aproape de gardul de sârmă ce îngrădea cimitirul în partea de sud, spre mlaștină. Pe acolo trebuia să treacă neapărat preotul. Voia doar să-l mai vadă odată, poate chiar să-i mai audă bolboroselile acelea anapoda.

Timpul trecea și preotul nu mai apărea. Afară se întunecase de-a binelea. Până la urmă se hotărî să renunțe și porni ușor spre sat. Dar nu făcu nici zece pași, că auzi un foșnet în spatele lui. Se întoarse brusc, însă nu surprinse pe nimeni. Observă însă limpede că, în timp ce în biserică luminile erau stinse, dinspre magazia din vale licărea ceva.

Se întoarse încet, atent, cu pași înfrigați. Era clar că pe acolo era ceva mișcare. Când ajunse aproape de ușa de lemn, o găsi întredeschisă. În jur însă, nicio lumină. Doar că străluminarea îi ieși dintr-odată în față, precum o minune. Goală, ca în clipa în care venise pe lume, Natafița apărură din spatele ușii, oprindu-se speriată când dădu nas în nas cu moș Toader care aproape că încremenise. Ca un val îl izbise trupul femeii ce plesnea de sănătate și vigoare. Ea rămase pironită în fața lui, ca un tei înflorit în așteptarea unei adiere de vânt. Își ținea hainele într-una din mâini. Cu cealaltă își petrecu o

șuviță groasă peste sâni, în timp ce în ochi i se zbăteau lumini de răsărit de soare. El își îndreptă privirea în altă parte, numai ca să scape de o corvoadă, simțind durere în trup și în suflet. Ea își acoperi îndată pieptul cu ambele mâini și se chirci pentru a-și ascunde rușinea. Cu respirația tăiată, își fricționa goliciunea cu o cârpă, ca și cum ar fi ieșit atunci din baie. Lipsită de apărare, zăcea în fața magaziei și nu știa încotro s-o apuce. Într-un târziu, scoase un țipăt scurt și o zbughi la vale, pe aleea umedă care ducea spre sat. Din urmă, moș Toader, cu o mână rămasă în suspensie deasupra capului, peste părul sur, cu șapca în cealaltă mână, obosit peste măsură, plin însă de surprindere, o privea binevoitor.

Tot atunci țâșni pe ușă și se îndreptă în mare viteză spre cimitir o mogâldeată de om căruia nu i-a putut surprinde fața. Știa însă cu precizie că acela nu era nimeni altul decât preotul. Se luă după el. Dar îl cuprinse panica de îndată ce-și dădu seama că se îndrepta spre cărarea de la marginea mlaștinii.

Sufletul i se umplu de ură, de ură și scârbă nețărurite. Fremăta, ar fi vrut să poată să se revolte. Ar fi vrut să ajungă în sat, să dea de veste consătenilor, să le spună tot ce știa și aflase el. Să le spună de ce fel de duhovnic au ei parte. Să le spună o mulțime de lucruri.

Era o noapte limpede de toamnă deprimantă. Drumurile ferestruite se pierdeau în depărtările violacee, aerul mirosea a buruiiană umedă și proaspătă. Satul apărea cenușiu și întunecat pe fundalul aproape înnorat al cerului. Se distingeau profilul ciudat al cimitirului și lemnul crucilor care păreau că se apleacă sub greutatea umezelii.

Moș Toader nu știa precis dacă visează, dacă nu cumva este victima unei iluzii pe care o trăiește cu intensitate maximă. Ajungând la marginea cimitirului, se opri brusc și rămase un timp nemișcat, cu urechea la pândă. Când descoperi gura mlaștinii la doi pași, gura lui se schimonosi dintr-odată într-un rânjet care îi scotea în evidență mutra obosită și mahmură, ca după o noapte de nesomn. Îl văzu pe preot apărând dinspre tufe de iarbă de la marginea bălții, ieșind instantaneu din apă, proaspăt bălăcit în noroi, cu spuma mlaștinii picurându-i de pe trup.

Moș Toader îl urmări de aproape. Pe firicelul de cărare putea distinge cu dificultate cum duhovnicul înainta cu pașii vătuiți pe lângă gardul cimitirului. Uneori umbra lui se contopea cu aceea a tufărișului întunecat de prin preajma smârcurilor, alteori, când trecea prin câte un loc descoperit, vedea silueta lui care se proiecta în zare ca umbra unei păsări mari de noapte, care ar fi alunecat, mută, cu aripile întinse, pe deasupra pământului. Se chinuia să treacă printre sârme dincolo de gard și să se facă nevăzut. Însă nu nimeria niciun loc din care să-și poată asigura reușita. După fiecare pas, se oprea în loc, se uita în toate părțile și ciulea urechile la sunetele ce pluteau în jur, căutând să deslușească, din vasta simfonie a nopții, fiecare mișcare. Nu era însă niciun zgomot care să trădeze prezența altui om, și asta pentru că moș Toader

(continuare în pag. 29)

înțepenise la marginea mlaștinii și nu îndrăznește să facă nicio mișcare. Neauzind nimic care să dea de bănuț, preotul își vedea mai departe de drum, îndreptându-se pas cu pas spre biserică.

De unde era pitit, moș Toader îi putea urmări toate mișcărilor. Când simți însă că se îndepărtează prea mult, se încumetă și el să facă primii pași și să iasă din ascunziș. Dar se împiedică de-o piatră și căzu în plină băltoacă. Simți o arsură în palme și în genunchi îl săgetă o durere ascuțită. Își adună puterile, se ridică și încercă să ajungă la cărare. Picioarele îi frământau adânc glodul gros. Se îndepărta încet, trăgându-și cu greu picioarele din lutul moale, smucindu-se spre cărare. Nu reuși însă.

Se opri din zbatere numai cât îl văzu din nou pe preot, deja strecurat dincolo de gard, ținând strânsă în pumni sârma de oțel de care se agățase. Îl auzi cum bolborosea spasmodic cuvinte ascunse, poate cuvinte de mărturisire, în timp ce își trăia vedeniile chinuitoare. Cu siguranță era posedat de duhuri, își zise.

În depărtare, pe malul celălalt, jucau neîncetat câteva lumini, fără vreo oglindire de răspuns în apa măloasă. Cuprins de neliniște, moș Toader se rostogoli din nou să iasă din mâl. Amândouă picioarele îi erau înghițite de mlaștină. Pluti un pic pe apa întinată, dar hainele sale învăltoare îl îndepărtau și mai tare de mal și îl duceau la fund. Plescăi cu mâinile apa verzuie, mocirloasă și murdară și începu să țipe cât îl ținea gura.

Se auzeau departe implorările lui înăbușite, ca ale unui glas care se stingea. Satul dormea însă, mic și însuflețit de câteva licăriri. Pe cerul uniform se deschidea, chiar prin mijlocul câtorva nori subțiri, un luminiș larg, prin care se munceau să răzbată raze gălbui, vlăguite.

Dinspre baltă mai răsună odată un țipăt adânc, un sunet prelung, ieșit parcă dintr-un piept ce încerca din răspuțuri să-și reia răsuflarea. Pe mal se auzi un fel de ecou, o urmă de bolboroseală a unor cuvinte neînțelese, ieșind din străfunduri. Apoi, preț de o veșnicie, nu se mai auzi decât murmura dulce a unei adieri petrecute pe deasupra mlaștinii.

desen de Carmen Racoviță

că eu trăiesc încă iar ei sunt acolo, undeva, în pământ. Mi-era rușine că brațele mele sunt goale. Simțeam apăsarea inutilității mele ca om, în inimă, suflet, gând. Internetul mi-a readus bucuria comunicării pas cu pas. Am cunoscut mai mulți oameni, mai întâi virtual, apoi la lansări de carte și diferite evenimente culturale.

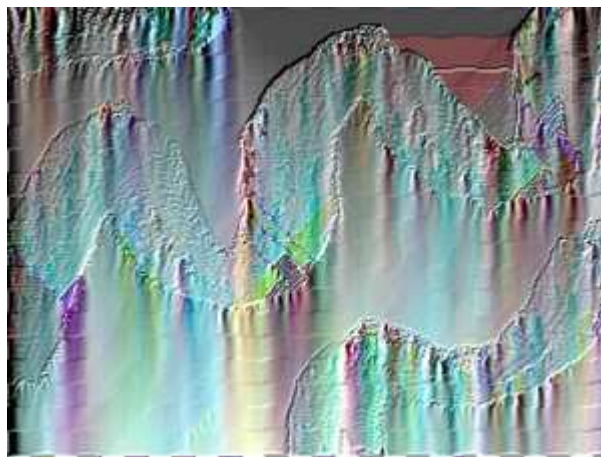
Îmi place să cred, că la un moment dat, fiecare în parte își regăsește echilibrul, își amintește de bunul simț primit odată cu educația celor ce le-au dat viață, a celor ce i-au îndrumat în timp către frumos. Nu-mi place să atac. Îmi place să construiesc, să particip la construcție și, în acest caz, la reclădirea sau pur și simplu la clădirea literaturii noi, ci a unei literaturi ce continuă munca celor ce au fost, cu instrumentele pe care le avem astăzi în noi și în afara noastră.

Cunoscându-l mai bine pe poetul din tine, dacă ai face un interviu cu acest alter ego și ai vrea să-l pui în încurcătură, ce întrebare i-ai pune? Și, mai ales, ce răspunsuri ai da?

Cât de mult îți iubești primele tale poezii și cât de diferite sunt față de ultimile? De ce continui să scrii?

Iubesc la fel de mult poeziile de început ca și pe cele de acum pentru că fiecare dintre ele sunt fărăme din viața mea. Diferența stă doar în faptul că fiecare în parte se constituie în nivele de evoluție sufletească și spirituală a ființei mele, a mea ca om. Am scris și scriu numai ceea ce trăiesc în clipa creației. A nu le iubi ar însemna să-mi ignor parte de viață, trecutul, ar însemna să mă ignor pe mine însămi.

Continui să scriu pentru că Scrisul este la fel de mult acum, pentru mine, ca întotdeauna, „spațiul” în care mă manifest în deplinătatea ființei mele. În plus, fiecare cititor ce se regăsește și reușește să-și rezolve o fărămă din problemele sufletești, de viață și zâmbește chiar și pentru o clipă rândurilor mele, înseamnă o bucurie imensă și o felie de împlinire pentru mine ca poet și nu în ultimul rând ca om.

desen de Carmen Racoviță

Ion Tudor MATEESCU

Toamna

Se-ntâmplă să-ți cunosc potecile
ca pe niște trecute iubiri
cu fructe secate de timp
împodobite cu lumânări de fagi și arțari
dezlănțuite-n covoare inerte de frunze -
păsări fără ideal, fără zbor, fără chip
aruncate de-a lungul drumului
neputincioasei memorii.
Pasul peregrin ascultă de glasul tău ruginit
care se avântă pe crengile nesățioase
a-i ține piept vântului,
emoției atâtor răsărituri,
tuturor gerurilor care abia deschid ochii
și care pornesc toate de la miazănoapte
dar la Sud le vin de hac salvia și rozmarinul
cotropitoare esențe ale soarelui
inspirate adânc într-o excursie de o clipă
la rădăcina unui vis îmbrobonat
de sudoarea speranței
care-și pierde laurii.

Pasiune

Dacă ai fi știut cât te-am iubit
nu ai fi regretat niciodată (o știu)
Cuvintele – păsări de pradă la pândă
ți le-aș fi făcut cuiburi
să dormi în ele
departe de visul sângeros al eretelui,
de cuibul lui - abator de jivine tinere.

Și totuși,
te-aș fi iubit cu voluptatea șoimului
cocoșat pe cuibul bieteii privighetori,
clocindu-l îmbătat
de gândul că primul tril al noului venit
îi va sărbători, ucigașă, victoria.

Așa vei fi sfârșit
Dacă ai fi știut, iubito, cât te-am iubit.

Dorințe

Vine o vreme
când firul de nisip de sub pleoapă
își caută drumul înapoi,
când zgura din gâtlee
dorește să se întoarcă în țărână,
iar cugetul
vrea să-și arunce în praf amintirile.
Alungă timpul la marginea memoriei
și șterge colbul
de pe urmele pașilor tăi -
te vor privi chipurile-oglinzi
ale unei fericiri
pe care o vei avea întreagă
atunci când vei învăța
să nu mai privești înapoi.

Copilăria

În clipa când mă așezasem
pe spinarea verde a luncii se făcuse seară.
Mă gândeam la cât de mult călărisem
pe grumazul nervos al norilor
și ce tare mi se făcuse dor
de mirosul neostenit al ierbii,
de tatăl meu care se juca pe ascuțișul coasei
de-a moartea,
simțind în nări deja mirosul lucernei
cum simte fiara mirosul sângelui și se înfioară.
Norii își pierduseră contururile epice
și noaptea pusese stăpânire
peste partea mea de lume.
Mama își trăsesese scăunelul scund
de pe care mângâia vacile pe uger
și le vorbea când blând când mai aspru,
după cum se curba flacăra lumânării
și, deodată, norii albi care slobozeau
pe îndelete ploi aromitoare
se prefăceau în spuma strălucitoare a laptelui
cumințit în fundul câinii de lumina lunii,
de lumina mâinilor ei,
a chipului ei drag
ce călătorea în buzunarul pănușilor de
porumb,
în străfundurile fântâniei,
pe buza zorilor,
în fiecare strop
din transpirația clipelor
ce nu se vor mai întoarce,
cum nu se va mai întoarce spicul rece al iernii
decât după ce va îndura seceta
și va împrumuta
chipul prăfos al grânelor.
Niciodată nu voi mai fi ca atunci -
călător neînfricat pe aripa înserării
ca un Niels din ce în ce mai mic
luându-și zborul pe spinarea altui gânsac
fermecat
alb ca un nor - el însuși un nor.

SMS

Nu mă judeca -
ia-mi ochii să vezi ce-au văzut!
Sper să ai totul
și totul așa cum ți-l dorești!
Sunt prea împlănită de-acum
ca să pot pleca mai departe.
Sper să-ți rămână măcar un licăr
din bucuria mea de a fi,
măcar o fărâma
din nebunia de a fi existat până acum
fără să te-ntâlnesc
și pe amândouă în clipa sortită
să treci pragul ostenit
dintre lumina în care te-ai îmbăiat
și umbra în care vei vrea
să te limpezești!

Ana Maria CHEȘCU

Galații la începutul secolului al XIX-lea, în viziunea călătorului elvețian Carl Guebhart (1792 - ?)

La începutul secolului al XIX-lea, mișcarea culturală se afla în plin avânt, iar botanica a fost unul din domeniile care s-a îmbogățit în mod permanent cu noi descoperiri. În această atmosferă de crescendo cultural botaniști precum Raicevich sau Andreas Wolf au fost atrași de exotismul florei Țărilor Române, atât de necunoscută occidentalilor¹. În afară de aceste preocupări clar științifice au existat și amatori pasionați de acest domeniu sau mai degrabă dornici de a fi în pas cu moda. Unul dintre aceștia a fost prințul Dimitrie Moruzi, care avea după cum afirmă și C. Guebhart, "șapte sere pline cu plante străine și curioase"². Pentru a-și completa cunoștințele, prințul l-a invitat la reședința sa de la Pechea pe Carol Guebhart, prin intermediul unui prieten comun, naturalistul francez, Benjamin Dolessert. Dezamăgit de statutul social și postul pe care îl ocupa (lucrător la Casa comercială Delisle din Paris), acesta s-a hotărât să profite de ospitalitatea lui D. Moruzi, cu scopul de a publica "Testamen Florae Moldavie", deși traseul nu era unul ușor. Timp de șase ani cât a stat aici, acesta a cutreierat domeniul Moruzi, ba mai mult a ajuns și la Iași, pentru a culege flora Moldaviei. Amintirile sale sunt păstrate într-un manuscris, în colecția lui Alexandru Callimachi și publicate pentru prima oară de către Scarlat Callimachi, în 1947 sub titlul, "Pagini inedite din Moldova. Însemnările unui călător străin din prima parte a secolului al XIX-lea"³.

Perioada modernă este perioada în care transporturile cunosc o mare dezvoltare în occidentul Europei și mai puțin în partea răsăriteană. Majoritatea călătorilor străini amintesc de condițiile nefaste de călătorie, iar botanistul elvețian nu face excepție. Pentru a ocoli primejdiile de pe uscat, mulți aleg transporturile pe apă, la fel ca în cazul lui Guebhart. Pentru a ajunge aici aveai de suportat țăntării, o prezență destul de obișnuită în aceste zone, dar și drumul opositor.

Aventura călătorului începe în 1842, când pleacă din Paris, face un popas la Strasbourg după care se îmbarcă pe un vas cu aburi la Viena. Serviciile oferite de firma austriacă nu sunt dintre cele mai bune, dar peisajul și vegetația sălbatică par să compenseze aceste neplăceri: "Drumul de la Drencova până la Schela Cladovei se face cu vase simple al căror echipaj e format din patru vâslași și un timonier. Totuși, când apele sunt crescute, vaporul cu aburi ajunge până la Orșova, dar dincolo de acest oraș se

află locul cel mai primejdios pe care nici un vas cu chilă n-ar cuteza să-l străbată"⁴. În ultima parte a drumului, între Schela Cladovei și Galați, peisajul nu mai este așa spectaculos, ceea ce-l face să simtă mai acut lipsurile unei călătorii lungi de 8-10 zile. Calvarul său continuă și în ținuturile gălățene, el mergând pe drumul poștei: "o poștă moldovenescă se compune invariabil dintr-un hambar mare de ostrețe, acoperite cu stuf, slujind de grajd și de remiză în timpul iernii. În jurul acestui hambar se află câteva încăperi mizerabile servind drept locuință căpitanului de poștă și subordonaților săi... la fiecare poștă se găsesc briști de schimb pentru curieri sau pentru călătorii care nu au trăsura proprie. Acestea sunt un fel de coșuri prăpădite de răchită așezate, fără nici un arc sau întăritură, pe două osii și patru roți de lemn și abia atât de încăpătoare încât un om să poată sta pe un braț de fân care-i servește drept culcuș"⁵.

Scrise sub formă de memorii, relatările despre zona Moldovei și Galați, în special, sunt demne de luat în seamă, deoarece sunt susținute de ceea ce a văzut prin peregrinările sale și de date oficiale, chiar dacă mai conțin și unele erori. Această lucrare se deosebește de "Souvenirs sur la Moldavie", atât prin stilul mult mai literar cât și prin informațiile pe care le prezintă. La fel ca majoritatea călătorilor străini acesta este surprins de existența Țiganilor, care erau folosiți ca sclavi, dar nu erau originari din Africa, așa cum consideră acesta. Ba mai mult, el afirmă că sunt descendenți sclavilor pe care romanii îi cărau în urma armatelor lor. În 1844, M. Sturza hotărăște eliberarea acestora (la 31 ianuarie Țiganii mănăstirești, iar la 14 februarie cei ai statului). O altă eroare este legată de data morții lui Moruzi, el decedând la 17 februarie 1844⁶. Din text nu lipsesc denumiri specifice botanicii: "Statica latifolia, Ceratophalus orthoceras", dar și descrieri a solurilor și vegetației. Cu toate acestea ele nu sunt folosite în mod excesiv, deoarece, sunt accesibile doar specialiștilor, nu și publicului larg. Unele informații despre această lume uitată, sunt destul de fanteziste, el susținând că în trecut, Galațiul fusese capitala provinciei Moesia, dar în ceea ce privește structura populației gălățene și activitățile comerciale, informațiile sunt demne de luat în seamă. Cu toate acestea, autorul exagerează când spune că în Galați sunt 4500 de suflete, deoarece în 1845 erau înregistrate 4695 de familii, respectiv 23475 locuitori, informație pe care o regăsim la Paul Păltânea: "populația din Galați se ridică la aproape 45000 de suflete și eroarea geografilor care nu dau decât cifra de 7000 e de neiertat... marea majoritate e formată din străini, atrași în Moldova de avantajele comerciale și ușurința traiului pe care-l găsesc aici"⁷.

Autorul este surprins de faptul că străinii nu au știut să profite de avantajele economice pe care portul gălățean le oferea: mână de lucru și alimente ieftine, materiile prime

(continuare în pag. 32)

care se găseau la prețuri de nimic.

Modul de viață a urbei gălățene este unul arhaic în comparație cu modul de viață occidental, iar viața culturală lipsește cu desăvârșire, lucru observat și de călătorul nostru: "Teatrele, concertele, promenadele sunt un lucru necunoscut; chiar cafenelele amenajate după moda turcească nu sunt nicicum atrăgătoare pentru un european. Există totuși un cazinou pentru negustori, unde în timpul iernii se dau câteva baluri prin subscripție și unde ești ușor admis dacă te prezintă unul din membrii...Vara o berărie nemțească oferă un loc de întâlnire amatorilor de bere și popice. Notabilitățile orașului se adună când la unul când la altul din ei, ca să-și treacă seara luând cafea, ceai, dulceață, ceai și jucând cărți"⁸. Deși atras de pitorescul vegetației și solurilor, acesta este neplăcut surprins de starea deplorabilă a drumurilor și a satelor moldovenești: "Ar fi o gravă greșeală să-ți imaginezi sub numele de sat, târg sau chiar oraș ceva care să semene cu ceea ce poartă acest nume în regiunile din nordul și vestul Europei. Un sat sau un oraș moldovenesc e o îngrămădire informă de case sau mai curând de colibe cu un singur cat, construite din chirpici sau din lemn și acoperite cu stuf sau șindrilă, totul împrăștiat fără orânduială și fără nici o regulă pe un loc îndeajuns de mare cât să găzduiască de zece ori mai multe case și locuitori"⁹.

Și orașul de la Dunăre îl impresionează în mod neplăcut, prin aspectul său edilitar: "când ajungi la Galați pe Dunăre ochiul e neplăcut surprins de aspectul nenorocit al acestui oraș, care totuși e al doilea în Moldova sub raportul întinderii și al populației și cel dintâi, fără discuție în ceea ce privește comerțul și poziția geografică. Un chei nemărginit de băraci de lemn în proastă stare la o uliță mare rău pavată ce urcă, împodobită pe toată lungimea de prăvălii tot de lemn, care par adevărate cocioabe în comparație cu luxul pe care-l afișează azi cele mai neînsemnate magazine europene"¹⁰.

În partea de sus a orașului, locuit în mare parte de boieri, consuli străini, lucrurile sunt diferite: "în partea de sus, unde se află stabilimentele publice ca și locuințele boierilor, ale consulilor străini și ale principalilor negustori, încep să apară câteva construcții în cărămidă; dar după moda orientală toate sunt fără etaj și înconjurate de un gard cu scânduri"¹¹. Autorul pune această declin și pe seama dominației otomane, care a avut consecințe nefaste asupra dezvoltării Principatelor, subjugându-le din punct de vedere politico-economic.

Totodată acesta observă spiritul religios al poporului român considerându-l "unul dintre cele mai cucernice din lumea întreagă", dar și venalitatea clerului ortodox, mult mai preocupat de frecventarea cârciumilor decât de slujbele religioase: "nimic mai obișnuit la țară, și la orașe decât să vezi popi târându-se din cârciumă în cârciumă până își pierd mințile cu totul". Consideră că această religiozitate a fost greșit înțeleasă de majoritatea călătorilor străini, deoarece în inima satului românesc s-a păstrat până și astăzi o credință neclintită în Dumnezeu. Dintotdeauna în casa

țăranelui român a existat un colț al icoanelor și obișnuința de a ține principalele posturi și sărbători, dar nu a existat nimic fals în această cucernicie. Ceea ce l-a impresionat cel mai mult a fost vitalitatea țăranelui moldovean, dar și starea deplorabilă în care se găsea: "țăranel moldovean, fără a fi șerb ca în Rusia, nu e totuși cu mult mai liber decât cel din nord. Odată legat de pământul unui boier, nu-l mai poate părăsi decât îndeplinind unele formalități care constituie o prohibiție și dacă i se întâmplă să-și părăsească clandestin domiciliul, seniorul are dreptul să-l readucă cu forța"¹².

Exceptând unele erori, lucrarea lui Carol Guebhart, este o lucrare de primă mână în ceea ce privește informațiile asupra aspectului edilitar, structurii economico-sociale și peisajului floral al Galaților.

¹ Paul Păltănea, *O nouă descriere a Moldovei de botanistul Charles Guebhart*, în „Cercetări istorice” IX-X, 1978-1979, p.597.

² *Ibidem*.

³ *Călători străini despre Țările Române în secolul al XIX-lea*, vol. IV (1841-1846), Coord. Daniela Bușă, Editura Academiei Române, București, 2007, p.176.

⁴ *Ibidem*, p.178.

⁵ *Ibidem*, p.188-189.

⁶ Paul Păltănea, *op.cit.*, p.598.

⁷ *Ibidem*.

⁸ *Călători străini...*, vol.IV, p.186.

⁹ *Ibidem*, p.189.

¹⁰ *Ibidem*, p. 180.

¹¹ *Ibidem*.

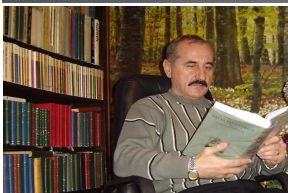
¹² *Ibidem*, p.196.

(urmărire din pag. 21)

Sufletele personajelor prezente în romanele lui Carol Feldman sunt autentice românești! Eroii lui, mai devreme sau mai târziu, după o viață la noi, sau dincolo, revin aici pentru a-și revedea locurile natale, pentru a vizita ceea ce a mai rămas neatins din veșnicia vieții: mormintele moșilor și strămoșilor! Și uneori, pentru a oferi ultima ofrandă pământului care i-a zămislit și unde conform rânduiei suntem datori să plătim ultimul ort. De aceea, finalurile romanelor lui Carol Feldman sunt triste... Tristețea te duce în lumea lacrimilor ce apar normal, din sensibilitatea sufletului, a inimii și nu ca urmare a unei încercări de tescuire lacrimogenă chinuită de dorința atingerii unui scop. Nu, lacrimile apar ca fiind o reacție a sufletului impresionat de un rezultat al vieții generat de împrejurări asimetrice. Simple întâmplări de viață ce impresionează nu ca o imagine tv ci prin simplitatea conținutului și energia ce o imprimă celor ce o simt prin lecturarea cărților lui Carol Feldman, dau farmec operei literare ale omului polyvalent ce ne reprezintă cu onoare convenită unui popor dăruit de Dumnezeu cu talente de luat în seamă.

Ștefan Lucian MUREȘANU

Sunt parte din lume și cuget...

Motto: *Mi-aduc aminte: calm pe umeri îmi cădea, / adusă rar, cenușă din vulcani străini.*

Petrecut de gânduri și de încercări de a înțelege tipul de om, să-i spunem totuși *om* aceluia, care se hrănește în timpul lui trecător cu răul în contra celui ce meditează, mi-am irosit fiindul cu simplități, mi-am distrus aura cu absorbirea energiilor lui și i-am dăruit suplețea și frumusețea viselor mele: *Din când în când câte-o lacrim-apare / și fără durere se-ngroașă pe geană. / Hrănim cu ea / nu știm ce firavă stea*¹. Stând cu capul prins între palmele ale căror degete arătătoare îmi țineau fruntea și-mi eliberau străfundurile, umplându-mă de albastrul senin al dimineții, respiram.

Mă ridic de la masa de lucru și pășesc spre fereastra, ce lăsa să se reverse în camera plină cu cărți, ale căror spirite se agățau de inima mea, lumina, și, deodată, uit că sunt pământean, pentru un timp al existenței mele voit de Cel de Sus, și tresalt aducându-mi aminte de o rugămintă.

Te-am rugat, Doamne, să mă prinzi în brațele tale și să mă ridici, lăsându-mi mineralele absorbite de negrul teluric, iar eterul fiindului meu să îl eliberezi în imensul ocean al imaginației existențiale. Sunt un biet trecător rob al umbrei mele, spirit celest, nălucă telurică dedată jocului viciat al vieții lumești. Sunt cel care îmi caut loc și nu îl găsesc între cei ce îmi sorb timpul, pe care eu îl las să curgă pe lângă mine, spălându-mi cu roua dimineții lui rănile tănuite ale nopții.

Și te întreb, Doamne: de ce se prind de mine *jalele* acestea îngrozitoare ale mistuirii interiorului și se caută de unii să mă desprind de lumea mea, o lume încântătoare, care nu are nimic de a face cu entitatea-om? De ce îmi scobesc trupul rănindu-mi inima și așa destul de lovită de-un trăsnet al semenului rău? De ce urâciunea nu se dorește luminată de bine și de înmiresmarea cu flori de liliac?

De ce tac gândurile când inima transpiră în trupul secătuit de voitorul de urzeli amare?

De ce atâtea întrebări când ar fi trebuit să fie o singură dorință: aceea de a iubi.

Mă strecor pe lângă tine, Doamne, și plâng amar și mă întreb de ce exist când existența mea se surpă iar destinul mi se destramă ca o năframă decolorată de timpul trecut. Eu sunt un prezent care gem în liniștea mea și nu voi pe nimeni să supăr, ci vreau doar să ajut pe cei ce îmi cer aleanul dorinței fiindului meu și tac, vorbesc doar atunci când mă rog.

Un intrus a pătruns în camerele inimii mele cu toată amărăciunea veninului umbrei lui întunecate și mă zbat să scap, ca măcar odată să te mai rog, Doamne: să-mi arăți lumina de zi cu tot ceea ce eu am iubit și am

dorit din binele iubirii tale și altora. Am scris, Doamne, că tu mi-ai dat acest dar de a mă împlini prin litera sacră a ideii, să o las în vâltoarea tainică a universului și să o primesc apoi ca fiind deusian: *Caut, nu știu ce caut. Subt stele de ieri, / subt trecutele, caut / lumina stinsă pe care-o tot laud*². Și el a răs, Doamne, un conglomerat slinos, ghiftuit de bine și întocmit de vicii, o făptură dospită dintr-o greșală genetică ce s-a impus ca hatâr al vieții, și m-a rănit, și mi-a biciuit eul cu șoaptele lui mârșăvite de urâciunea răutății... am plâns, Doamne, și am spus: *facă-se voia Ta*.

În dimineața aceasta am inspirat adânc aerul luminii și, odată cu sunetul viu al mișcării trupului meu, am zâmbit, lăsându-mă în voia jocului etern al fiindului. Cred în folosul existenței umane și, de aceea, încerc să dau la o parte valtrapurile emanației îngrozitului lăsând lumina să descopere urâtenia celui dedat la rău. Am atins cu degetele strunele viorii și, abia atunci, am simțit eliberarea și sângele umplând cu fiind camerele zăcute ale inimii mele. Am lăsat ideile să-mi cuprindă cuvintele în jocul maiestuos al facerii *scriiturii* și am citit, Doamne, în slova literatului că cel ce se lasă umilit primește învoirea Ta, ca om al nemuririi.

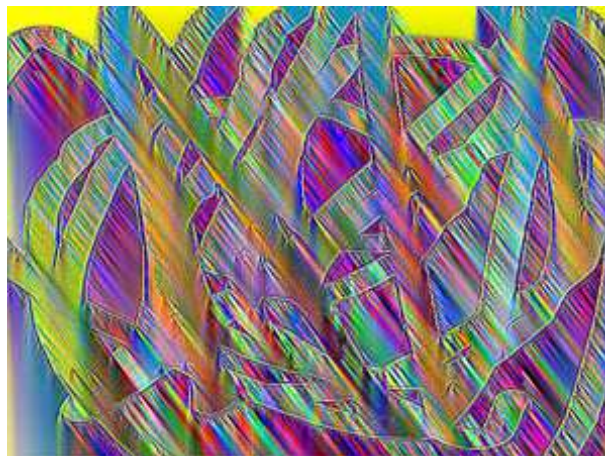
La masa mea de lucru m-am întors rescriind drumul pașilor și am înțeles că înțeleptul pășește iar profanul saltă apărându-și picioarele de zgârieturi: *Bolnav e omul, bolnavă piatra, / se stinge pomul, se sfarmă vatra*³.

Vreau viața, atât cât îmi este dată să o știu în trupul meu, și să nu mă mai înjunghii cu vorbele scurse din cavități scobite cu ură... îmi vreau fiindul pentru lumina de care am nevoie să lupt pentru Planul tău, Doamne, dat mie să-l duc ca pe o cruce a drumului vieții pe negrul teluric. Sunt eu ca parte din lume și cuget.

¹ **Blaga, Lucian**, *La curțile dorului* din volumul de poezii *Poemele luminii*, Editura pentru literatură, București, 1968

² **Blaga, Lucian**, *Lumina de ieri* din vol. citat.

³ **Blaga, Lucian**, *Boală*, din vol. citat.

desen de Carmen Racoviță

REGULAMENTUL FESTIVALULUI INTERNAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAME
„ROMEO ȘI JULIETA LA MIZIL”
ED. A V-A, 2011-2012

FĂRĂ TAXĂ!

„Mizilul!... Așezată la poalele Tohanilor, celebre podgorii, această urbe - o grădină - se răsfață cu multă cochetărie pe o pajiște plană, asupra căreia bate soarele în plin de cum răsare și până apune, iarna și vara. Rar se găsește o panoramă așa de plăcută și atât de luminată: la mieznoapte, trâmba podgoriilor aci aproape, și mai sus, în depărtare, treptele din ce în ce mai azurii ale Carpaților; la miezăzi, câmpia vastă, care se-ntinde, ușor povârnită, până departe-n Dunăre. La spate, cea din urmă treaptă a munților; în față, nețărnută zăre a câmpiei. Se poate zice că Mizilul este poarta Bărăganului.”

I.L Caragiale, **O zi solemnă**

SECȚIUNILE CONCURSULUI:

POEZIE – maxim patru poezii

EPIGRAME – maxim patru epigrame

La concurs pot participa tinerii români de... orice vârstă și de pretutindeni !!!

ÎNSCRIERE: 25.08.2011- 30.12 2011.

Înscrierea se face pe www.romeojulietalamizil.ro sau prin poștă, pe adresa liceului:

prof. Laurențiu Bădicioiu, Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, str. N.Bălcescu, nr.131, Mizil, Prahova, cod 105800, cu mențiunea: pentru „Romeo și Julieta la Mizil”, ed. a V-a.

PREMII TOTALE: 4000 DE LEI

Toți participanții și profesorii îndrumători primesc diplome și adeverințe de participare. După premiere edităm **Antologia** cu textele selectate ale concursului și o trimitem prin poștă celor selectați de juriul festivalului.

Tema impusă- **MIZILUL** - este pentru o singură epigramă.

Sugestii beletristice: Geo Bogza, **175 de minute la Mizil**, I.L Caragiale, **O zi solemnă**, George Ranetti, **Romeo și Julieta la Mizil**. Textele menționate sunt pe www.romeojulietalamizil.ro

Celelalte trei epigrame au teme libere. Textele **nu trebuie să fi fost publicate până la data premierii, adică 30.01.2012**. Un motto trebuie adăugat în FIȘA DE ÎNSCRIERE pentru ca, **numai ulterior jurizării, concurentul să poată fi identificat**.

Precizăm că, **pentru cei care nu au internet**, materialele pot fi trimise prin poștă (adresa este menționată mai sus), semnate cu un motto, în același plic introducându-se încă un plic închis, pe care va fi scris același motto, în interiorul căruia va fi fișa de înscriere Aceasta conține adresa, telefonul, ocupația și CNP-ul participantului.

Jurizarea în ianuarie 2012; premierea pe 30.01.2012, la Mizil, în *Sala de Festivități* a Liceului „Grigore Tocilescu”.

COMPONENȚA JURIULUI:

Prof. univ.dr.ing. Corneliu Berbente – vicepreședintele Clubului „Cincinat Pavelescu”

Corneliu Leu – scriitor, administrator al portalului cultural www.cartesiarte.ro

Conf. univ.dr. Daniel Cristea Enache – critic literar, scriitor

George Corbu – scriitor, președintele Uniunii Epigramiștilor din Romania

Conf.univ.dr.George Stanca – scriitor

Emil Proșcan – primarul orașului Mizil, scriitor

Ioan Toderașcu – epigramist

Ion Busuioc – epigramist

Prof.univ.dr. Titus Constantin Vijeu – scriitor, critic de artă

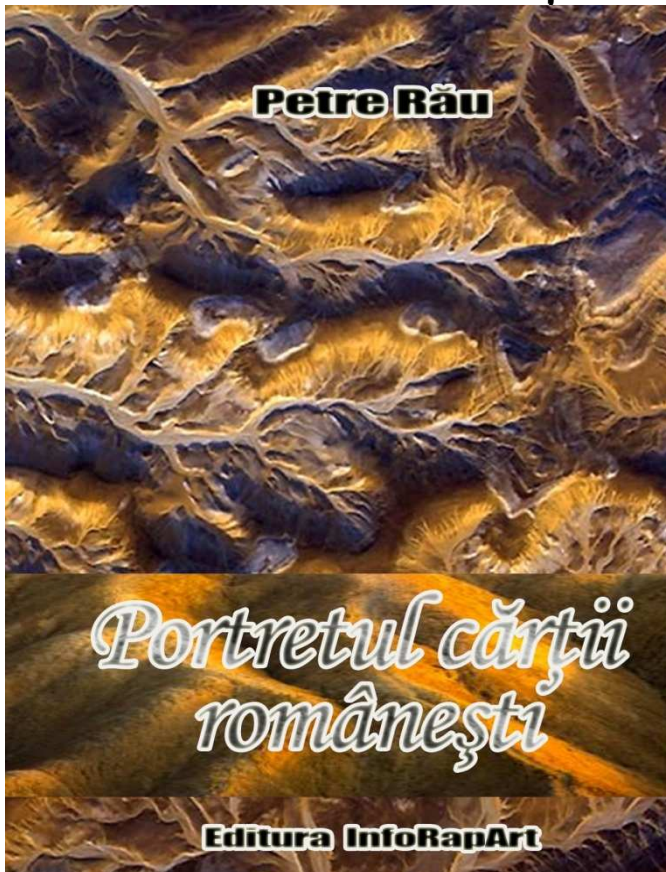
Victoria Milescu – scriitor

Coordonator proiect: prof. Laurențiu Bădicioiu, tel. 0744438247

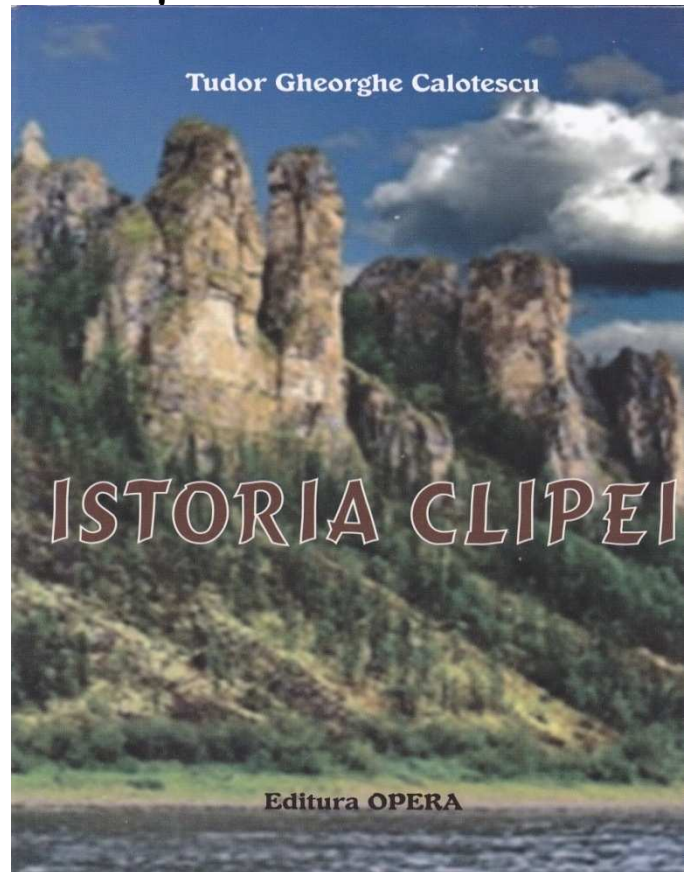
Mail: badicioiu_laurentiu@yahoo.fr www.romeojulietalamizil.ro

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

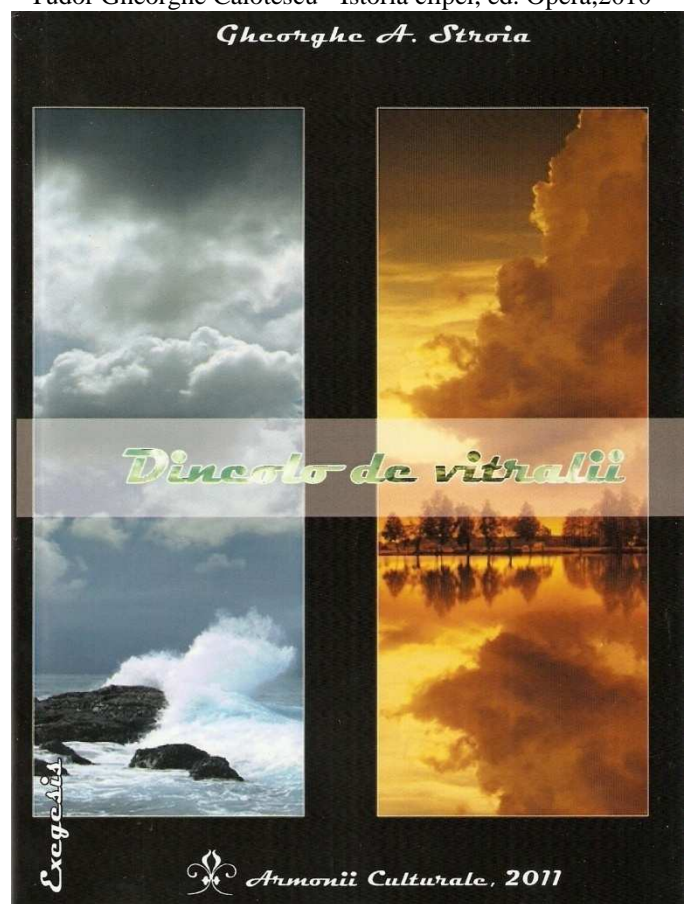
Petre Rău - Portretul cărții românești, ed. InfoRapArt, 2011

Tudor Gheorghe Calotescu - Istoria clipei, ed. Opera, 2010

Melania Cuc, Menuț Maximinian - Cartea cu coperți de sticlă, ed. Semănătorul - Online, 2011

Gheorghe A. Stroia - Dincolo de vitralii, ed. Armonii Culturale, 2011

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 47s, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro